Uddannelses- og Forskningsministeriet

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Skolelivets Socialpsykologi

Udskrevet 12. november 2026

Master - Skolelivets Socialpsykologi - Roskilde Universitet

Institutionsnavn: Roskilde Universitet
Indsendt: 01/10-2014 11:26
Ansøgningsrunde: 2014 - 2
Status på ansøgning: Afslag
Afgørelsesbilag
Download den samlede ansøgning
Læs hele ansøgningen

Ansøgningstype
Ny uddannelse

Udbudssted
Roskilde Universitet

Er institutionen institutionsakkrediteret?
Nej

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?
Nej

Uddannelsestype
Master

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk fx. kemi
Skolelivets Socialpsykologi

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk fx. chemistry
The Social Psychology of School Life

Den uddannedes titel på dansk
Master i Skolelivets Socialpsykologi

Den uddannedes titel på engelsk
Master in The Social Psychology of School Life

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?
Humaniora

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

Det forventes, at ansøgere til uddannelsen er ansatte i og onmkring skolen, som ønsker at opkvalificere sig som reaktion på udviklingen i skolen.
Uddannelsens adgangskrav nedenfor beskriver tydeligt kravene til den uddannelsesmæssige baggrund og erhvervserfaring for målgruppen:

Ansøger skal have gennemført mindst:
• En relevant bachelor- eller kandidatuddannelse, fx inden for samfundsvidenskab eller humaniora (fx pædagogik eller psykologi)
• En relevant professionsbachelor eller en mellemlang videregående uddannelse (fx folkeskolelærer, socialrådgiver, pædagog eller beslægtede uddannelser)
• En relevant diplomuddannelse som et reguleret forløb (fx Den pædagogiske diplomuddannelse)

Ansøger skal desuden have minimum to års relevant erhvervserfaring. Der kan ikke dispenseres fra dette.

Relevante faggrupper fremgår af Rekruttering nedenfor.

Er det et internationalt uddannelsessamarbejde?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?

Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?

Dansk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsen

Dette forslag til Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi bygger på et langvarigt og tæt samarbejde med praktikere i skolefeltet og på resultater fra en bred vifte af forskningsprojekter. Praktikere og forskere inden for skoleområdet peger samstemmende på, at der savnes viden, sprog og analytiske begreber til at forstå de komplekse sociale samspil i og omkring skolen samt faglige metoder til at undersøge og tilrettelægge tværfaglige indsatser i forhold til disse samspil.
Forslaget til Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi er udarbejdet i et samarbejde mellem UC-Sjælland og Roskilde Universitet. Uddannelsen udbydes af RUC og tilrettelægges i et samarbejde med UCSJ. Bagrunden for det fælles uddannelsesinitiativ er et omfattende tværinstitutionelt samarbejde, som bl.a. har omfattet et konsortiesamarbejde vedr. udsatte børn og inklusionsproblematikker, fælles forskningsprojekter og et langvarigt ph.d.-samarbejde.
I forbindelse med udviklingen af prækvalificeringsansøgningen har vi været i vedvarende dialog med centrale aftagere på området gennem en aftagerundersøgelse, som har været tilrettelagt i 3 faser. Aftagerundersøgelsen fremgår af bilaget ”Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil”.

Baggrund for forslaget
Forslaget til masteruddannelse er orienteret mod en række af de problemer, der aktuelt præger folkeskolen, ikke mindst i forhold til det igangværende arbejde med folkeskolereformen og inklusionsindsatsen. Implementeringen af folkeskolereformen indebærer bl.a. nye og varierede læringsformer, nye former for opdelinger af læringsfællesskaber, understøttende undervisning og tværfagligt samarbejde. Med folkeskolereformen, inklusionsloven, nye tværfaglige organiseringer og teamsamarbejde omkring børn sker der en omfordeling af ressourcer til indsatser rettet mod folkeskolens almene læringsfællesskaber og sociale processer. Denne ændrede orientering af indsatsen vil i høj grad kunne understøttes af masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi.

Den danske folkeskole kan karakteriseres ved megen nytænkning og omorganisering – nye typer af holddannelser, opbrud i klassestrukturen, nye typer af tværfaglige teams, nye måder at inddrage forældre på etc. Denne inddragelse og koordinering belastes undertiden af konflikter om, hvordan problemerne skal forstås, hvem der har ansvaret for hvad, hvordan børnene opleves og hvad der er vigtigst i forhold til deres læreprocesser. Lærerne har en særlig central, men også udsat, position i disse konfliktprægede forløb. Undersøgelser peger på, at lærere ofte oplever afmagt i forhold til elever i særlige læringssituationer, i forbindelse med samarbejdet omkring dem og generelt i forbindelse med forældresamarbejde. Lærerne giver udtryk for, at de mangler viden, færdigheder og kompetencer både i forhold til at håndtere det til tider konfliktprægede samarbejde omkring børnene og i forhold til at undersøge og rette indsatser mod vanskeligheder i børns og unges læringsfællesskaber. Skoleledere giver udtryk for, at de har behov for at kunne uddelegere ledelse af tværfaglige processer og konkret konfliktbearbejdning. Der er med andre ord behov for personale, der er uddannet til at aflaste skolelederne og til at understøtte lærernes indsats.
Det er både en styrke og en udfordring, at de forskellige parter omkring børnene i folkeskolen i dag er uddannet til at varetage hver deres afgrænsede faglige opgaver. Det er en styrke, fordi feltet rummer stærke specialiserede kompetencer. Det er en udfordring fordi indsatsen undertiden savner sammenhæng og koordination og fordi den ofte fokuserer på undersøgelse, vurdering og intervention i relation til enkeltbørn og deres isolererede behov, mangler og særlige individuelle funktioner.
Sådanne indsatser modsvarer ikke de aktuelle intentioner om at skabe tværprofessionelt samarbejde. Når vanskeligheder i folkeskolen skal forstås og løses, er der brug for, at der tages udgangspunkt i viden fra hverdagslivets sociale processer, og der er brug for, at skolens undervisningsarbejde understøttes af et samarbejde omkring eleverne, hvor flere forskellige parter bidrager til løsninger. Der er endvidere et særligt behov for at udvikle nye metoder til at undersøge og gribe ind i de sociale samspil, hvor problemerne udspiller sig.
Formand for Skolelederforeningen, Claus Hjortdal, fremhæver (jf. aftagerundersøgelsen – Bilag, side 17), at der vil opstå

et øget behov for faglige fyrtårne og pædagogiske ledere – det være sig mellemledere, koordinatorer eller vejledere – i lyset af at skolerne bliver større og større. I forlængelse heraf understreger teamleder for inklusionskonsulenterne i Undervisningsministeriet, Jonas Wittendorff (også i aftagerundersøgelsen – Bilag, side 18), vigtigheden af at der foregår en øget kompetenceudvikling i relation til samspillet mellem de forskellige niveauer i kommunerne, der samvirker om skoleudvikling og inklusion: ”Vi ved at styringskæden skal hænge sammen for at få det til at lykkes, og her er det væsentligt at man har indsigt i alle de forbindelser, og indsigt i de steder eller tidspunkter, der kan få kæden til at hoppe af”.

Inklusionsindsatsen udgør en særlig udfordring og mulighed i folkeskolen. Børne- og undervisningsminister Christine Antorini har udtalt, at denne indsats skal mindske skolesystemets bidrag til den sociale reproduktion. På den baggrund ønsker ministeren at sætte fokus på udsatte børns skolegang, at øge inklusionen i folkeskolen samt at sikre tidlige indsatser i forhold til faglige vanskeligheder og bekymrende adfærd. Uddannelsesminister Sofie Carsten Nielsen understreger at uddannelsessystemet skal indrettes, så flere børn og unge ’bryder den sociale arv’. En analyse fra Arbejderbevægelsens erhvervsråd peger på at det bliver vanskeligere og vanskeligere at være ’mønsterbryder’ (http://www.ae.dk/analyser/faerre-bryder-den-sociale-arv-i-danmark). Samtidig peger forskningen på at kvaliteten af fx anbragte børns skoleforløb har central betydning for deres fremtidige livsmuligheder samt på at der er sammenhæng mellem vanskelige skoleforløb og de almene konflikter og samarbejdsprocesser i skolen. Denne opmærksomhed står ikke i modsætning til et fokus på faglighed men følger op på hvad der ofte benævnes som et nyt ’socialt paradigme’ for hvordan man kan forstå børns skolevanskeligheder og hvordan man kan handle i forhold til dem.

Uddannelsens fokus
Der mangler uddannelse, som på højt niveau kan imødekomme behovet for at arbejde tværprofessionelt med børns vanskeligheder i forbindelse med deres skoleliv direkte i de sociale sammenhænge, hvor børnene indgår og i de sammenhænge, der udgør de voksnes samarbejde om børnene. Det er et arbejde, der i lyset af både lovgivning (inklusion m.m.), praksis (tværfagligt samarbejde på børneområdet) og nyere forskning (fokus på børns fællesskaber, hverdagsliv og organisatoriske forhold) knytter sig til at skabe sammenhængende indsatser henover forskellige kontekster, professioner og opgaver i forhold til børnene.
På denne baggrund anlægger Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi et bredt socialpsykologisk perspektiv på skolen. Uddannelsen fokuserer: 1) på skolen som en trivsels- og læringssammenhæng for børnene – hvor børnenes indbyrdes samspil og samspil med de voksne er fundamentale for børnenes læringsudbytte, 2) på skolen som en professionel organisation for forskellige faggrupper (lærere, speciallærere, konsulenter, pædagoger), der både skal kunne spille sammen med hinanden, med andre voksne i børnenes liv, med andre professionelle i det strukturelle arrangement skolen er en del af og med institutioner og frivillige organisationer uden for skolens regi. Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi vil give viden, praktiske færdigheder og kompetencer i forhold til at begrebssætte, analysere og gribe ind i det sociale felt, der sætter betingelser for børns skoleliv, og til at arbejde med og koordinere tværfaglige relationer.
Uddannelsens målgruppe og karakteristika i forhold til andre uddannelser på området
Uddannelsen retter sig mod børne- og ungeområdet og henvender sig til professionsgrupper, der arbejder i og omkring skolelivet. Det vil især sige lærere og pædagoger med relevante jobfunktioner eller jobperspektiver og forskellige typer af konsulenter, vejledere, specialpædagoger mv.
Den aktuelle efteruddannelsessituation i forhold behovet for tværprofessionel håndtering af sociale processer inden for skoleområdet er præget af korte efteruddannelser og kurser, ofte med fokus på særlige metoder og teknikker. I modsætning hertil anlægger Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi et perspektiv, der forbinder teori og metode i forhold til at belyse og undersøge hverdagsliv og læringsfællesskaber samt børneområdets professioner, historie, struktur og samarbejdsformer. Uddannelsen fokus knytter sig til skolens grundproblematikker omkring læring og fællesskab, differentiering og konkurrence og de deraf afledte tilgange til læringsbegrebet. Uddannelsens fokus knytter sig endvidere til

den særlige nordiske velfærdskontekst og den særlige historiske kontekst omkring enhedsskolens fornyelse. Enhedsskolen fordrer 'mangfoldighedsfællesskaber', hvor børn med forskellig social baggrund, erfaringer og deltagelsesmuligheder har ligestillet adgang til trivsel og læring. Uddannelsen adskiller sig på den måde fra andre uddannelser i feltet ved at anskue læring i et socialpsykologisk perspektiv. Masteruddannelsen har fokus på det almene hverdagsliv i skolen og på socialpsykologisk undersøgelse, analyse og interventionsformer. Uddannelsen giver således konkret viden og handlemuligheder i forhold til at arbejde med børns læringsfællesskaber, at udvide børns deltagelsesmuligheder i det almene skoleliv samt at arbejde med forandring og praksisudvikling gennem et samarbejde på tværs af forældregrupper og forskellige professionelle indsatser på børneområdet. Det forhold at uddannelsen er udviklet i et samarbejdet mellem UCSJ og RUC, sikrer kombinationen af en nær praksistilknytning, viden om læreres hverdagserfaringer samt løbende forbindelse mellem forskning, udviklingsarbejde og undervisning.
Uddannelsen adskiller sig bl.a. fra andre uddannelser på området ved at udnytte en direkte inddragelse af de studerende i udforskning af og deltagelse i samarbejdsorienterede indsatser i forhold til skolelivet. Fortællinger fra praksis sættes på begreb, så de åbner op for nye måder at italesætte, forstå og arbejde med de konkret oplevede vanskeligheder. Master i Skolelivets Socialpsykologi vil drage nytte af projektarbejdsformen med henblik på at undersøge og udvikle indsatser og interventionsformer, der tager højde for problemernes sociale indlejring i flere børns samspil og flere forskellige parters samarbejde.
Uddannelsen vil således på en gang fokusere på den nyeste forskning, og samtidigt sikre forbindelse til og anvendelighed i praksis. Som Jonas Wittendorff udtrykker det i aftagerundersøgelsen: "Det, der er brug for, er at kvalificere folk til selv at lave analyserne af, hvad der er på spil i situationen, og analysere sig frem til hvad der er relevante udfordringer og løsninger konkret. Muligheden for at analysere de mange modstridende rationaler eller logikker, der er i spil, når vi diskuterer inklusion – og så selv udvikle det der er brug for" (Aftagerundersøgelsen – Bilag, side 18).

Uddannelsens kompetenceprofil:

Viden
• viden om nyere forskning og teoridannelse om børns læring gennem deltagelse
• viden om teoretiske tilgange til hverdagsliv og livsførelse
• viden om forskning om børn og forældres hverdagsliv i de nordiske velfærdsstater
• viden om skolen som kontekst: Skolehistorie, skolen som organisation, skoleledelse, skolens særlige dilemmaer mm.
• viden om skolelivet som tværfagligt felt
• viden om de forskellige professioner på børneområdet
• viden om skolens forskellige samarbejdspartnere: ex. forvaltning, PPR og forældresamarbejde
• viden om teori og metode og til at analysere socialpsykologiske problemstillinger inden for børneområdet
• viden om teori og metode til at analysere konfliktuelt samarbejde
• viden om forholdet mellem didaktik og organisering af læringssituationer, elevernes deltagelsesmuligheder og udvikling af indsatser.

Færdigheder
• Skal kunne anvende observations- og interviewmetoder med særlig henblik på undersøgelse af sociale dynamikker i børns og unges fællesskaber samt tværfaglige problemløsningsprocesser.
• Skal kunne analysere sammenhænge mellem fællesskabsdynamikker, deltagelsesbetingelser og deltagelsesformer.
• Skal kunne arbejde med fællesskabsdynamikker – herunder børns konflikter, klasseorganisering og inklusion
• Skal kunne facilitere samarbejde i skolen som organisation, organisere og lede møder, understøtte perspektivudveksling, dialog og videndeling samt koordinere forløb og indsatser, mm.

• Skal kunne gennemføre undersøgelse af problemprocesser og konflikter og på baggrund heraf udvikle konkrete handlemuligheder, samarbejdsformer og indsatser
• Skal kunne iværksætte, planlægge, koordinere og løbende justere særlige udviklingsprojekter og daglig praksis i forhold til samarbejdsprocesser, konflikter og problemløsning

Kompetencer
• Skal kunne organisere sociale situationer og gribe ind i fællesskabsdynamikker og konflikter
• Skal kunne udvikle betingelser for sociale læreprocesser
• Skal kunne håndtere tværprofessionelle konflikter og problemløsningsprocesser.
• Skal kunne indsamle, formidle og omsætte viden fra hverdagen til konkrete handlemuligheder samt sætte retning for indsatser og samarbejde herom.
• Skal kunne lede og facilitere samarbejdsprocesser og begribe og håndtere sociale konflikter, som man selv er en del af.
• Skal kunne gennemføre praksisudvikling, ledelse af tværfaglige processer, brugerinddragelse, udvikling af projekter samt projektledelse m.m.

Uddannelsens konstituerende faglige elementer

Uddannelsen er opbygget af fire moduler:
Modul 1 Socialpsykologiske undersøgelsesmetodikker (15 ECTS-point)
Modul 2 Børns hverdagsliv og læringsfællesskaber samt skolen som organisatorisk, social og samfundsmæssig kontekst (15 ECTS-point)
Modul 3 Faglighed, tværfaglighed, ledelse og samarbejde om læringsfællesskaber og inklusion (15 ECTS-point)
Modul 4 Masterprojekt (15 ECTS-point)

For samtlige moduler og undervisningselementer gælder det at viden, forskning, metodik og teori skal forholdes til konkrete forståelser og handlemuligheder i praksis. De forskellige moduler spiller sammen på den måde at modul 1 fokuserer på udforskende undersøgelser af hverdagens praksis, modul 2 giver dybere teoretisk og empirisk indblik i hverdagslivet for de involverede parter – børn, familier og professionelle og modul 3 fokuserer på at tilrettelægge indsatser, lede projekter, facilitere samarbejde, opsamle og dele viden samt at forankre ny praksis. En rød tråd gennem modulerne er desuden hvordan sammenhænge fra hverdagsliv, faglig praksis, forvaltning og styring spiller sammen. Endelig lægges i masterprojektet vægt på at forbinde behov, betingelser og vanskeligheder i praksis med måder skabelsen af viden og handlemuligheder. Her videreudvikles viden gennem samarbejde mellem uddannelsens deltagere, deres praksisfelter, uddannelsens forskere samt inviterede eksperter fra praksis.

De fire moduler har distinkte formål og læringsmål, som samlet dækker uddannelsens kompetenceprofil:

Ad. Modul 1: Socialpsykologiske undersøgelsesmetodikker
Modulet er orienteret mod undersøgelse af sociale samspil i og omkring skolen samt indføring i undersøgelsesmetodikker rettet mod, hvordan forskellige forhold spiller sammen i forbindelse med vanskeligheder i børns skoleliv.
Læringsmålene omfatter bl.a.:
- Viden om nyere forskning og teoridannelse vedr. børns læring gennem deltagelse
- Færdigheder i at anvende observations- og interviewmetoder med særlig henblik på undersøgelse af sociale dynamikker i børns og unges fællesskaber samt tværfaglige problemløsningsprocesser
- Færdigheder i at analysere sammenhænge mellem fællesskabsdynamikker, deltagelsesbetingelser og deltagelsesformer.
- Kompetencer til at indsamle, formidle og omsætte viden fra hverdagen til konkrete handlemuligheder samt til at sætte retning for indsatser og samarbejde herom

Ad. Modul 2: Børns hverdagsliv og læringsfællesskaber samt skolen som social, organisatorisk, og samfundsmæssig kontekst
Modulet er orienteret mod en bredere forståelse af, hvordan problemer i skolens hverdagsliv udspiller sig, og hvordan de opleves af forskellige parter – samt den samfundsmæssige kontekst som dette hverdagsliv leves i og på tværs af.
Læringsmålene omfatter bl.a.:
- Viden om forskellige tilgange til forståelse af hverdagsliv og livsførelse
- Viden om nyere forskning om børn og forældres hverdagsliv i de nordiske velfærdsstater
- Viden om mobbeforskning, kønsforskning, klasseorganisering, inklusionsforskning, mv.
- Viden om skolen som kontekst: Skolehistorie, skolen som organisation, skoleledelse, skolens særlige dilemmaer m.m.
- Refleksioner over forholdet mellem faglig didaktik og organisering af læringssituationer, elevernes deltagelsesmuligheder og udvikling af indsatser.
- Færdigheder i at arbejde med fællesskabsdynamikker, herunder børns konflikter, klasseorganisering og inklusion
- Kompetencer til at udvikle betingelser for sociale læreprocesser

Ad. Modul 3: Faglighed, tværfaglighed, ledelse og samarbejde om læringsfællesskaber
Modulet fokuserer på praksisudvikling og tværfagligt samarbejde. Modulet beskæftiger sig med de sociale samspil om børnene og deres læring, herunder forældresamarbejde og forholdet mellem professionelle og brugere.
Læringsmålene omfatter bl.a.:
- Viden om skolelivet som tværfagligt felt
- Viden om teori, der kan benyttes til at analysere konfliktprægede samarbejdsrelationer
- Viden om de forskellige professioner på børneområdet samt deres fagprofessionelle rationaler
- Viden om skolens forskellige samarbejdspartnere: ex. forvaltning, PPR og forældresamarbejde – og særlig deres måder at spille sammen på.
- Færdigheder i at facilitere samarbejde i skolen, organisere og lede møder, understøtte perspektivudveksling, dialog og videndeling samt koordinere forløb og indsatser, m.m.
- Kompetencer i at håndtere tværprofessionelle konflikter og problemløsningsprocesser.

Ad. Modul 4: Masterprojekt
Masteruddannelsen afsluttes med et masterprojekt, som omhandler udvalgte problemstillinger inden for uddannelsens samlede område. Masterprojektet gennemføres gerne med afsæt i konkrete udviklingsprocesser og problematikker fra de studerendes praksis. Projektet understøttes af workshop-arbejde, hvor de studerende fremlægger deres problemformuleringer, projektdesign og analyser. De studerende opnår kvalifikationer i form af viden, forståelse og færdigheder i forhold til komplekse socialpsykologiske problemstillinger inden for børneområdet baseret på selvstændigt teoretisk, metodisk og analytisk arbejde.
Læringsmålene omfatter bl.a.:
- Viden om teori og metode til at analysere socialpsykologiske problemstillinger inden for børneområdet
- Færdigheder i at undersøge problematiske processer og konflikter og på baggrund heraf udvikle konkrete handlemuligheder, samarbejdsformer og indsatser
- Færdigheder i at lede tværfaglige og tværinstitutionelle processer samt i at inddrage brugere
- Færdigheder i at iværksætte, planlægge, koordinere og løbende justere udviklingsprojekter
- Kompetencer til at håndtere samarbejdsprocesser, konflikter og problemløsning
- Kompetencer til at organisere sociale situationer, lede og facilitere samarbejdsprocesser og gribe ind i fællesskabsdynamikker og konflikter
- Kompetencer til at håndtere sociale konflikter, som man selv er en del af.

Begrundet forslag til taxameterindplacering

1

Forslag til censorkorps

Psykologi

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil.

BILAG Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - endelig version.pdf

Kort redegørelse for behovet for den nye uddannelse

Det samfundsmæssige behov for en masteruddannelse i skolelivets socialpsykologi:

Som beskrevet i Beskrivelse af uddannelsen ovenfor, står den danske folkeskole aktuelt i en historisk ny situation med nye lovgivningsmæssige betingelser og en række nye opgaver og samarbejdsflader i relation til børns læring, trivsel og udvikling. Med folkeskolereformen, inklusionsloven og de nye tværfaglige organiseringer og teamarbejde omkring børn omfordeles ressourcer og kompetencer til indsatser rettet mod et fagligt arbejde med folkeskolens læringsfællesskaber og sociale processer.
Vores analyser af skolens aktuelle situation tager afsæt i den forskning, der er udført på det brede skole- og børneområde, og som har et tværgående sigte i forhold til det konkrete børneliv, professionsforskning samt policy- og forvaltningsforskning. Samlet set peger vores analyser på, at der i forhold til den nuværende skoleudvikling er behov for bredere indsigt i forskellige socialpsykologiske processer i skolen, samt for en række nye kompetencer og færdigheder blandt de forskellige faggrupper, som bidrager til at håndtere skolens udfordringer. Vores analyser peger endvidere på, at det bliver særligt afgørende at have indsigt i sociale læringsforståelser, trivselsproblematikker, tværfaglige indsatser og samarbejdsprocesser.

For at sikre at masteruddannelsens i Skolelivets Socialpsykologi forankres i aktuel praksis, har vi gennem det seneste år udført en aftagerundersøgelse i 3 faser. Vi har således inddraget en række af feltets forskellige aftagere i uddannelsesudviklingen med deres forskellige perspektiver for at udvikle en bæredygtig uddannelse. Vi har prioriteret at inddrage både skoleaktører fra forskellige faggrupper og kommunale aktører fra det bredere område i snitfladerne mellem skole- og forvaltning. Endelig har vi inddraget undervisningsministeriets særlige ressourcecenter i forhold til inklusion for at sikre, at både det faglige indhold og vores forståelse af, hvem de relevante aftagere er, har kunnet udvikles med afsæt i ressourcecentrets omfattende viden.

Resultaterne fra vores undersøgelser og deres implikationer for udviklingen af uddannelsen vil blive fremlagt i det følgende. Det udsendte materiale, interviews og analyse af aftagerundersøgelsen findes i bilaget.

Uddannelsens erhvervssigte og potentielle aftagere af kommende dimittender
Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi responderer på et markant behov for at tilføre nye kompetencer til folkeskoleområdet i form af efteruddannelse af fagprofessionelle, så de rustes til fremtidens udfordringer. Samtidigt orienterer uddannelsen sig også mod det bredere børneområde.
I aftagerundersøgelsen udpeges en række eksempler på jobfunktioner på arbejdsmarkedet, der kan kvalificeres gennem en Master i Skolelivets Socialpsykologi:
Aftagerundersøgelsen peger dels på et behov for videreuddannelse af 'faglige fyrtårne' på skolerne: fx af inklusionslærere og inklusionspædagoger, teamledere eller -koordinatorer, AKT-konsulenter, inklusionskonsulenter og andre professionelle med særlige opgaver ude på skolerne. Dels peger aftagerundersøgelsen på, at en række jobfunktioner på børneområdet udenfor skolen ligeledes kan kvalificeres gennem en Master i Skolelivets Socialpsykologi. Her tænkes på skoleeksterne parter, der står i en direkte samarbejdsrelation med skolerne, så som socialrådgivere, PPR-ansatte fra forskellige faggrupper (psykolog, tale-hørepædagog, fysioterapeut etc.) samt pædagogiske konsulenter og udviklingskonsulenter i kommunerne. Desuden tænkes på de faglige konsulenter i fx undervisningsministeriet, de faglige organisationer og i forskellige rådgivende organisationer.

Den kvantitative analyse bekræfter billedet af, at der mangler viden, færdigheder og kompetencer til at håndtere de sociale udfordringer i folkeskolen på et tilstrækkeligt højt niveau: 82 % af respondenterne svarer, at de kommende kandidaters

færdigheder og kompetencer savnes i deres organisationer i 'nogen' til i 'meget høj' grad. I forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen blev der formuleret mange positive kommentarer:

• Generelt: det er virkelig dét, vi står og mangler.
• Inklusion skal fylde noget alle vegne, men der savnes mere kvalificerende uddannelser.
• Der er brug for, at der er nogle, der kan bidrage til udvikling af nye handlestrategier
• Det er bare en 'glimrende ide – det er lige det vi har brug for

For interviewguide, interviewreferater, spørgeskema og detaljeret analyse af spørgeskemaundersøgelse henvises til Bilaget.

Underbygget skøn over det samlede behov for dimittender

Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi giver mulighed for kvalificering til at indtage centrale positioner i de sociale processer i og omkring skolelivet bredt set. Målgruppen er lærere og pædagoger med særlige funktioner, men også forskellige typer af ledere, konsulenter, vejledere og specialpædagoger.

Det forventes, at der optages ca. 30 studerende årligt. Den kvantitative undersøgelse understøtter, at det umiddelbare behov for uddannelsen formodentlig vil kunne opfyldes i løbet af ca. 7-8 år. Baggrunden er, at der er 632 skoler i Region Sjælland og Region Hovedstaden (minus Bornholm) (opslag på uvm.dk/Service/Statistik). Hvis blot hver fjerde skole sender én deltager, vil der være tale om en potentiel deltagerkreds på 158. Hertil kommer potentielle deltagere fra de øvrige relevante ansættelsesområder, bl.a. i kommunerne. Bliver uddannelsen en succes, er der sandsynlighed for, at den vil kunne rekruttere betydeligt flere deltagere.

I spørgeskemaundersøgelsen, hvor 70 % af respondenterne er ledere og 89 % af disse har ansættelsesansvar, svarede 74 %, at de i en ansættelsessituation ville lægge vægt på den type viden, færdigheder og kompetencer, som de kommende kandidater fra Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi tilegner sig. Nogle pegede imidlertid på en vis usikkerhed vedr. deltagerbetaling, mens andre omtalte manglende traditioner for længerevarende opkvalificeringsforløb.

Hvilke aftagere/aftagerorganisationer har været inddraget i behovsundersøgelsen?

For at sikre at masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi forankres i aktuel praksis, har vi gennem det seneste år udført en aftagerundersøgelse i 3 faser.
Vi har således inddraget en række af feltets forskellige aftagere i uddannelsesudviklingen med deres forskellige perspektiver for at udvikle en bæredygtig uddannelse. Vi har prioriteret at inddrage både skoleaktører fra forskellige faggrupper og kommunale aktører fra det bredere område i snitfladerne mellem skole– og forvaltning. Endelig har vi inddraget undervisningsministeriets særlige ressourcecenter i forhold til inklusion for at sikre, at både det faglige indhold og vores forståelse af, hvem de relevante aftagere er, har kunnet udvikles med afsæt i ressourcecentrets omfattende viden.

Afdækningen af behovet for dimittender fra Masteruddannelse i Skolelivets socialpsykologi har som nævnt bestået af en aftagerundersøgelse, der har været inddelt i 3 faser med delundersøgelser:
Fase 1: Brede afsøgende interview med aftagere,
Fase 2: Anonymiseret internetbaseret spørgeskemaundersøgelse med 53 respondenter blandt skoleledere og identificerede nøglepersoner på området,
Fase 3: Uddybende interview med et udvalg af aftagere, herunder inddragelse af Aftagerpanelet ved Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning.

Efter de første afsøgende interview blev der foretaget rettelser i uddannelsesforslaget, og forslaget blev forelagt og drøftet i universitetets interne organer. Derefter blev aftagerundersøgelsens næste to faser igangsat. Aftagere har således været involveret i hele processen med udarbejdelsen af det endelige uddannelsesforslag.

For en mere komplet gennemgang af inddragelsen af aftagerne henvises til Bilaget.

Hvordan er det sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov?

I hver af de tre faser af aftagerundersøgelsen blev der sikret feedback fra aftagerne, idet de bl.a. blev spurgt, om de havde forslag til ændringer eller tilføjelser til den uddannelsesbeskrivelse, de blev præsenteret for. Hensigten med spørgsmålet var at gøre Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi mere målrettet og relevant for aftagernes specifikke arbejdsområde eller organisation.

Ændringer af uddannelsen på baggrund af de indledende interview (fase 1):
Paletten af aftagere i denne del af undersøgelsen pegede på, at der er behov for uddannelsen, og at den har en høj grad af faglig relevans. Samtidig inspirerede de forskellige aftagerperspektiver til at justere uddannelsesbeskrivelsen på følgende måder:
I uddannelsesbeskrivelsen blev det præciseret, at uddannelsen retter sig mod relationsarbejde. Aftagerne anfører, at dette begrebsvalg vil øge uddannelsens genkendelighed i feltet.
Det blevet uddybet, hvilke arbejdsfunktioner der kan varetages af kandidater fra Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi. Udover den første beskrivelse af opgaver rettet mod samarbejde, koordinering, klasseorganisering og læringsfællesskaber blev det i den justerede uddannelsesbeskrivelse fremhævet, at skolerne har behov for opkvalificering i forhold til bl.a. teamledere, koordinatorer af tværfagligt samarbejde, inklusionslærere, vejledere, faglige igangsættere, rådgivere i forhold til forældresamarbejde mm. Den tætte forbindelse mellem 'fortællinger fra praksis' og de teoretiske forståelser og begreber blev udfoldet yderligere med henblik på at understrege, hvordan netop denne kobling kan åbne op for handlemuligheder i praksis. Dette tema er i øvrigt fulgt op i alle efterfølgende led af vekselvirkningen mellem aftagerundersøgelse og uddannelsesbeskrivelse.
Endelig blev det understreget i forbindelse med justeringen af uddannelsesbeskrivelsen, at det opfattes som særligt ved denne uddannelse, at den lægger op til at skolens deltagere selv rustes til at arbejde for udvikling i skolens kerneopgaver, fremfor at vægtlægge 'udefrakommende interventioner'. Dette blev fremhævet som særligt positivt af aftagerne og er derfor blevet udbygget i læringsmål og kompetenceprofil.

Ændringer af uddannelsen på baggrund af fase 2 (kvantitativ spørgeskemaundersøgelse):
Aftagerundersøgelsen bekræftede behovet for kompetencer rettet mod at håndtere tværfaglige samarbejdsprocesser, som ser ud til at stå helt centralt i satsningsområderne i kommunerne. Dette aspekt er derfor blevet opprioriteret i den efterfølgende uddannelsesbeskrivelse og beskrevet som et selvstændigt tema i uddannelsens kompetenceprofil, der nu også fokuserer på, at masteruddannelsen kvalificerer til:
• At håndtere tværprofessionelle konflikter og problemløsningsprocesser.
• At lede og facilitere samarbejdsprocesser og begribe og håndtere sociale konflikter, som man selv er en del af.
• At gennemføre praksisudvikling, ledelse af tværfaglige processer, brugerinddragelse, udvikling af projekter samt projektledelse m.m.

Ændringer af uddannelsen på baggrund af fase 3:
Den sidste fase af aftagerundersøgelsen har ført til, at uddannelsesbeskrivelsen er blevet justeret på følgende måder:
• En styrkelse af beskrivelserne af skolereformen og den måde, som uddannelsen møder udfordringerne i det udviklingsarbejde, kommuner og skoler er i gang med.
• En præcisering af uddannelsens indhold med henblik på at styrke indsatserne omkring udsatte børn og deres skoleliv.
• En påpegning af de behov for 'faglige fyrtårne', teamledelse og tværfaglig koordinering, der følger af, at danske skoler for tiden bliver betydeligt større enheder.
• En yderligere eksplicitering af sammenhængen mellem uddannelsens forskellige elementer som fx skolehistorie – skolen som kontekst – teori, viden og ny forskning - og deres betydninger for praksis. Især betydningen af de mere teoretiske

elementer er nu koblet bedre til eksempler fra praksis og måder at udvikle indsatser. Der er endvidere indført undervisningselementer, der inddrager eksperter fra praksis.
• Denne kobling er yderligere styrket gennem en uddybning af sammenhænge mellem uddannelsens moduler.

Efter at have forelagt først en foreløbig og så den endelige uddannelsesbeskrivelse med kompetenceprofil for instituttets aftagerpanel vurderer Instituttet, at det er lykkedes at imødekomme aftagerbehov i høj grad.
Medlem af aftagerpanelet Hanne Dorthe Fischer, uddannelsesdirektør UC Sjælland og medlem af den nationale styregruppe for Ny Læreruddannelse under Rektorkollegiet bl.a. at:

"Uddannelsen lægger sig tæt op af det arbejde, der er etableret i forbindelse med folkeskolereformen. Her vil uddannelsen i høj grad imødekomme den efterspørgsel vi oplever i vores dialog med kommunerne. Uddannelsen er meget aktuel og de emner, som den adresserer taler på flere niveauer ind i den skoleudvikling, som vi oplever, sker i kommunerne, hvor bl.a. inklusion og tværfaglige dialoger er på dagsordenen. Uddannelsen vil derfor understøtte det allerede igangsatte arbejde med reformen og give muligheder for at arbejde med en mere sammensat indsats på flere niveauer." (Bilaget, side 19).

Interviews fra fase 1 og 3 og spørgeskemaundersøgelse og analyse fra fase 2 findes i Bilaget.

Sammenhæng med eksisterende uddannelser

Samlet set berører dette afsnit på den ene side sammenhænge i uddannelsessystemet på tværs af forskellige uddannelsesniveauer og -typer – og på den anden side den position Masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi har i forhold til det eksisterende udbud af masteruddannelser i Danmark.
Roskilde Universitet sigter imod at udvikle Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi, fordi den responderer på aktuelle behov i den nuværende skoleudvikling, der for indeværende ikke modsvares af det eksisterende uddannelsesudbud. Både eksisterende forskning og aftagerundersøgelsen peger på, at der er behov for at kvalitetsudvikle indsatserne omkring børns skoleliv – og denne kvalitetsudvikling kræver yderligere kvalificering af de forskellige faggrupper på børneområdet i forhold til de læringsmål, som uddannelsen tilbyder – en kvalificering, der vil styrke sammenhængen i uddannelsessystemet generelt. Uddannelsen er oplagt som videreuddannelse af forskellige professionelle, der allerede varetager funktioner i forhold til børns skoleliv – men som står overfor nye udfordringer i deres arbejdsliv. Samtidigt er der, som samarbejdet med UCSJ har peget på, en konkret efterspørgsel blandt professionsbachelorer med interesser for børneområdet.
Med udgangspunkt i aftagerundersøgelsen kan vi se, at der opstår en række nye funktioner og stillingskategorier i de nye organiseringer, samarbejdsprocesser og sammenlægninger til større enheder, der følger i kølvandet af skolereformen og den nye lovgivning på området. Dette budskab står tydeligt frem på tværs af aftagerundersøgelsens tre faser.
Næstformanden i BKF påpeger følgende:
”Med den nyeste udvikling på børneområdet, så tænker jeg, at der generelt er et behov for at adressere nye typer af funktioner i forhold til forskellige tilbud og funktioner i forhold til folkeskoleudviklingen – og her tænker jeg, at en uddannelse som denne her kan give et centralt bidrag” (Bilag – side 17).
Uddannelsen tilbyder med andre ord en efterspurgt sammenhæng i uddannelsessystemet, idet den kvalificerer blandt andet professionsbachelorer til nye typer af opgaver og samarbejdsflader, samtidigt med at den tilbyder både professionsbachelorer og universitetsuddannede på bachelor- og kandidatniveau mulighed for at omlægge deres karriereforløb til en sektor, der lige nu er i en rivende udvikling.

Sammenligning mellem master i skolelivets socialpsykologi og øvrige masteruddannelser:
Når vi udpeger et konkret uddannelsesbehov, og et behov for en styrket sammenhæng mellem forskellige uddannelser og uddannelsesniveauer, er det selvklart vigtigt at beskæftige sig med det eksisterende udbud af masteruddannelser. Det følgende er en oversigt over de uddannelser, der kan have sammenfald med dele af indholdet i Master i Skolelivets Socialpsykologi og med uddannelsens beskæftigelsesprofil. Oversigten er udarbejdet på baggrund af søgninger på de respektive universiteters hjemmesider og søgninger på uddannelsesguiden www.ug.dk. Informationer om de forskellige uddannelser er baseret på beskrivelser og studieordninger, sådan som de ligger tilgængelige på universiteternes hjemmesider.
I selektionen er der lagt vægt på, at de sammenlignelige uddannelser er på masterniveau – både kandidat-, bachelor- og diplomuddannelser er således blevet frasorteret. Indholdsmæssigt lægger selektionen vægt på, at uddannelserne henvender sig til børne- og ungeområdet, med særligt fokus på en bred forståelse af børns skoleliv. Enkelte uddannelser med fokus på det sociale arbejde indgår også, da nogle af de socialpsykologiske processer omkring udsatte børn omfatter samarbejdet med andre faggrupper inden for det sociale arbejde, men masteruddannelsens specifikke fokus på skolelivet peger i retning af en anden profil end disse uddannelser. Et fokus på folkeskolen er til gengæld til stede i en række mere fagspecifikke uddannelser, der ligeledes indgår i oversigten for at skærpe det samlede overblik, men for de fleste af disse uddannelser gør det sig gældende, at de fokuserer på skolefag eller dele af disse, og at de derfor har en meget begrænset teoretisk forståelse af de sociale processer mellem eleverne og elevernes bevægelser på tværs af fag og andre sammenhænge, dvs. helt centrale elementer i Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi.
På baggrund af den samlede søgning har vi i arbejdsgruppen identificeret følgende fem uddannelser, som potentielt har

sammenfald med Master i Skolelivets Socialpsykologi:

1. Master i Pædagogisk Ledelse v. Aarhus og Syddansk Universitet.
Uddannelsen er nystartet og udbyder 3 fag i henholdsvis Odense og Århus: 1. Ledelse ved fronten: Skoleledelse i praksis. 2. Strategisk pædagogisk lederskab i folkeskolen 3. Vidensbaseret ledelse. Fagene kan stå alene eller indgå i en samlet mastergrad i offentlig ledelse.
Denne uddannelse begrundes i nogle af de samme problematikker som Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi, dvs. problematikker om skoleudvikling og krav til øget læring og inklusion. De tre udbudte fag udgør kun en del af et samlet masterforløb, der har fokus på et bredt genstandsfelt med et samlet fokus på Offentlig Ledelse. Både de enkelte fag og den samlede uddannelse har et meget entydigt fokus på ledelsesprocesser i skolen – hvilket udgør en mindre delmængde af de arbejdsopgaver, der danner udgangspunkt for uddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi.
Uddannelsen har således et andet sigte end Master i Skolelivets Socialpsykologi, og er hermed ikke direkte sammenlignelig.

2. Master i læreprocesser m. specialisering i Pædagogisk ledelse v. Ålborg Universitet
Denne uddannelse henvender sig til skole- eller dagtilbudsledere, der arbejder med ledelse af pædagogiske institutioner (dagtilbud, grundskole, ungdomsuddannelsesinstitutioner) i offentligt eller privat regi. Uddannelsen tilstræbes at give de masterstuderende praktiske og teoretiske kompetencer inden for pædagogisk ledelse på et højt fagligt niveau med særligt henblik på analytiske og metodiske ledelsesfærdigheder. Der fokuseres ifølge hjemmesiden på visionsledelse, medarbejderledelse og omverdensledelse.
Hvor Master i Skolelivets Socialpsykologi har børnelivet det almene skoleliv og de mangfoldige sociale processer, der udspiller sig i centrum, og inddrager ledelsesaspekter som en mindre om end vigtig del af dette bredere fokus, har Master i læreprocesser en specialisering i Pædagogisk Ledelse. På samme måde som for Master i Pædagogisk Ledelse ved Syddansk og Århus Universitet er uddannelsen derfor ikke direkte sammenlignelig med Master i Skolelivets Socialpsykologi.

3. Master i Udsatte Børn & Unge v. Ålborg Universitet
Masteruddannelsen i Udsatte Børn og Unge udbydes i et samarbejde mellem Ålborg Universitet og Professionshøjskolen Metropol. Uddannelsen har fokus på det kommunale ansvar for børne- og ungeområdet, viden om udsatte børn og unge og konsekvenser for den kommunale indsats samt styring, faglig ledelse og udvikling af praksis. Formålet med uddannelsen er at styrke og videreudvikle det sociale arbejde i forhold til udsatte børn og unge. Uddannelsen henvender sig primært til personer, der arbejder med udvikling af børne- og ungeområdet. Det kan f.eks. være faglige ledere, teamledere, faglige konsulenter, socialrådgivere og psykologer. Desuden er uddannelsen relevant for ansatte inden for tilgrænsende områder, f.eks. dag- og døgntilbud på børne- og ungeområdet - kommunale såvel som private (døgninstitutioner og opholdssteder). Endelig kan uddannelsen være velegnet personer, der undervisere i vilkårene for udsatte børn og unge. Master i Skolelivets Socialpsykologi har hovedfokus på de sociale processers betydning i skolelivet – et tema, der ikke er i fokus i denne uddannelse. De to uddannelser er således ikke direkte beslægtede.

4. Master i Specialpædagogik v. Aarhus Universitet
Denne uddannelse har et stærkt fokus på de nye uddannelsespolitiske målsætninger vedr. udvikling af inkluderende pædagogiske miljøer i skoler og institutioner. Sigtet er derfor at uddanne til bredere, tværfaglige sammenhænge inden for en specialpædagogisk rammesætning. Sigtet er at udvikle nye former for vidensdeling, nye former for dokumentation og evaluering af specialpædagogiske indsatser og nye organiseringer af det pædagogiske, didaktiske og specialpædagogiske arbejde. Uddannelsen henvender sig til personer, der arbejder inden for det special- og inklusionspædagogiske felt. De

masterstuderende får redskaber til at analysere, udvikle, organisere, gennemføre og evaluere specialpædagogiske tiltag og til at koordinere samarbejder mellem lærere, pædagoger og andre relevante fagpersoner både inden for og uden for det specialpædagogiske felt.
Denne uddannelse er formentlig den, der har den største parallelitet med hensyn til genstandsfelt i forhold til Master i Skolelivets Socialpsykologi. En væsentlig forskel er dog, at Master i Skolelivets Socialpsykologi har fokus på almene problemer i skolen – og et fokus på de brede og konfliktuelle samarbejdsprocessers sammenhænge med skoleproblematikker – hvorimod Master i Specialpædagogik på alle uddannelsens moduler tager et eksplicit afsæt i specialpædagogikken og de specialpædagogiske problemstillinger. Master i Specialpædagogik har følgende moduloverskrifter:
Modul 1: Specialpædagogikkens samfundsmæssige og videnskabsteoretiske perspektiv,
Modul 2: Specialpædagogikkens pædagogiske og læringsteoretiske perspektiv og
Modul 3: Specialpædagogikkens institutionelle og organisatoriske perspektiv.
Om end genstandsfeltet i en vis udstrækning er sammenfaldende, er indfaldsvinklen således en helt anden – og de to uddannelser udtrykker således grundlæggende forskellige tilgange.

5. Master i Uddannelse & Læring v. Roskilde Universitet
Master i Uddannelse og Læring kvalificerer til at udvikle, analysere og evaluere uddannelse, kompetenceudvikling og organisationsforandring med læreprocesser som omdrejningspunkt. Uddannelsen lægger fokus på gennem projektarbejde at skærpe og udvikle viden om hverdagsliv, socialisation og læreprocesser. Der arbejdes desuden med videns- og professionssociologiske tilgange til samfund, organisation og uddannelse. Projektarbejdet giver mulighed for at de studerende arbejder med selvvalgte problemstillinger, men folkeskoleområdet og skolelivets socialpsykologiske processer gøres ikke til selvstændig genstand for refleksion og udforskning. Uddannelsen har således et andet sigte end Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi.

Som ovenstående gennemgang viser, så findes der ikke i forvejen en tilsvarende masteruddannelse i Danmark. Den foreslåede uddannelse opfylder et markant udtrykt behov for at klæde de professionelle i og omkring skolen bedre på til den nye virkelighed.
I alle tre faser af aftagerundersøgelsen blev der gentagne gange givet udtryk for, at det behov, den foreslåede uddannelse adresserer, eksisterer, og at der ikke findes tilsvarende uddannelser.
Flere pegede specifikt på RUC's kompetencer i relation til til tværfaglighed som noget, der gjorde det oplagt at basere en sådan uddannelse på RUC. Desuden vil uddannelsen være godt forankret i det beskrevne forskningsmiljø, hvorfra hovedparten af forskerne vil kunne bidrage til undervisning på og udvikling af uddannelsen og herunder i det praksisnære samarbejde med UC Sjælland.

Konsekvenser for beslægtede uddannelser:
Det er ikke nødvendigt at frygte, at denne uddannelse udgør en trussel mod andre beslægtede uddannelser i Danmark, da der som redegjort for, ikke eksisterer konkurrerende uddannelser af denne slags på et område af arbejdsmarkedet, der savner efteruddannelses- og opkvalificeringstilbud.

Rekrutteringsgrundlag

Relevante faggrupper kan være:
Alle skolens professionelle, særligt i skolen (folkeskolelærere men også pædagoger). En række jobfunktioner på børneområdet udenfor skolen kan kvalificeres gennem en Master i Skolelivets Socialpsykologi: Skoleeksterne parter, der står i en direkte samarbejdsrelation med skolerne, så som socialrådgivere, PPR-ansatte fra forskellige faggrupper (psykolog, tale-hørepædagog, fysioterapeut etc.) samt pædagogiske konsulenter og udviklingskonsulenter i kommunerne. Desuden de faglige konsulenter i fx undervisningsministeriet, de faglige organisationer og i forskellige rådgivende organisationer.

Adgangskravene afspejler forventningen til målgruppen for uddannelsen, hvor en ansat folkeskolelærer eller en socialpædagog vil være nogle eksempler blandt mange potentielle ansøgere.

Uddannelsens målgruppe og karakteristika i forhold til andre uddannelser på området:
Uddannelsen retter sig mod børne- og ungeområdet og henvender sig til professionsgrupper, der arbejder i og omkring skolelivet. Det vil især sige lærere og pædagoger med relevante jobfunktioner eller jobperspektiver og forskellige typer af konsulenter, vejledere, specialpædagoger mv.
Den aktuelle efteruddannelsessituation i forhold behovet for tværprofessionel håndtering af sociale processer inden for skoleområdet er præget af korte efteruddannelser og kurser, ofte med fokus på særlige metoder og teknikker. I modsætning hertil anlægger Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi et perspektiv, der forbinder teori og metode i forhold til at belyse og undersøge hverdagsliv og læringsfællesskaber samt børneområdets professioner, historie, struktur og samarbejdsformer. Uddannelsen fokus knytter sig til skolens grundproblematikker omkring læring og fællesskab, differentiering og konkurrence og de deraf afledte tilgange til læringsbegrebet. Uddannelsens fokus knytter sig endvidere til den særlige nordiske velfærdskontekst og den særlige historiske kontekst omkring enhedsskolens fornyelse.
Enhedsskolen fordrer 'mangfoldighedsfællesskaber', hvor børn med forskellig social baggrund, erfaringer og deltagelsesmuligheder har ligestillet adgang til trivsel og læring. Uddannelsen adskiller sig på den måde fra andre uddannelser i feltet ved at anskue læring i et socialpsykologisk perspektiv. Masteruddannelsen har fokus på det almene hverdagsliv i skolen og på socialpsykologisk undersøgelse, analyse og interventionsformer. Uddannelsen giver således konkret viden og handlemuligheder i forhold til at arbejde med børns læringsfællesskaber, at udvide børns deltagelsesmuligheder i det almene skoleliv samt at arbejde med forandring og praksisudvikling gennem et samarbejde på tværs af forældregrupper og forskellige professionelle indsatser på børneområdet. Det forhold at uddannelsen er udviklet i et samarbejdet mellem UCSJ og RUC, sikrer kombinationen af en nær praksistilknytning, viden om læreres hverdagserfaringer samt løbende forbindelse mellem forskning, udviklingsarbejde og undervisning.
Uddannelsen adskiller sig bl.a. fra andre uddannelser på området ved at udnytte en direkte inddragelse af de studerende i udforskning af og deltagelse i samarbejdsorienterede indsatser i forhold til skolelivet. Fortællinger fra praksis sættes på begreb, så de åbner op for nye måder at italesætte, forstå og arbejde med de konkret oplevede vanskeligheder. Master i Skolelivets Socialpsykologi vil drage nytte af projektarbejdsformen med henblik på at undersøge og udvikle indsatser og interventionsformer, der tager højde for problemernes sociale indlejring i flere børns samspil og flere forskellige parters samarbejde.
Uddannelsen vil således på en gang fokusere på den nyeste forskning, og samtidigt sikre forbindelse til og anvendelighed i praksis. Som Jonas Wittendorff udtrykker det i aftagerundersøgelsen: "Det, der er brug for, er at kvalificere folk til selv at lave analyserne af, hvad der er på spil i situationen, og analysere sig frem til hvad der er relevante udfordringer og løsninger konkret. Muligheden for at analysere de mange modstridende rationaler eller logikker, der er i spil, når vi diskuterer inklusion – og så selv udvikle det der er brug for" (Aftagerundersøgelsen – Bilag, side 18).

Forventet optag

30

Hvis relevant: forventede praktikaftaler

Ikke relevant

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Afslag

Ansøgningsrunde

2014 - 2

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

Afgørelse_MA Skolelivets socialpsykologi_RUC.pdf

Samlet godkendelsesbrev

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil

Bilag til ansøgning om prækvalificering af ny masteruddannelse i Skolelivets socialpsykologi, Roskilde Universitet

1-10-2014

Indhold

Arbejdsmarkedsefterspørgsel efter uddannelsens profil 2

Aftagerundersøgelse 2

Aftagerundersøgelsens fase 1: indledende interviewundersøgelse: Brede afsøgende interview med fem potentielle aftagere 3
Bjørn Glæsel 4
Gunnar Witt 4
Kirsten Hansen 4
Pauline Ansell–Henry 5
Signe Lund Winther 5

Aftagerundersøgelsens fase 2: Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt 91 aftagere, særligt skoleledere 7

Aftagerundersøgelsens fase 3: Kvalitativ interviewundersøgelse blandt potentielle aftagere og skoleaktører 16
Claus Hjortdal 17
Hanne Dollerup, ... 17
Jonas Wittendorff 18
Forelæggelse for aftagerpanelet på Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning 19

Samlet konklusion på aftagerundersøgelsen 20
Uddannelsens relevans og beskæftigelsessigte 20

Spørgeskema vedrørende oprettelse af ny masteruddannelse – Master i Skolelivets Socialpsykologi ved Roskilde Universitet 21

Arbejdsmarkedsefterspørgsel efter uddannelsens profil

For at sikre at masteruddannelsen i Skolelivets Socialpsykologi forankres i aktuel praksis, har vi gennem det seneste år udført en aftagerundersøgelse i 3 faser. Vi har således inddraget en række af feltets forskellige aftagere i uddannelsesudviklingen med deres forskellige perspektiver for at udvikle en bæredygtig uddannelse. Vi har prioriteret at inddrage både skoleaktører fra forskellige faggrupper og kommunale aktører fra det bredere område i snitfladerne mellem skole– og forvaltning. Endelig har vi inddraget undervisningsministeriets særlige ressourcecenter i forhold til inklusion for at sikre, at både det faglige indhold og vores forståelse af, hvem de relevante aftagere er, har kunnet udvikles med afsæt i ressourcecentrets omfattende viden.

Aftagerundersøgelse

I dette bilag findes en gennemgang og analyse af aftagerundersøgelsen organiseret efter de tre faser:

fase 1: Indledende interviewundersøgelse: Brede afsøgende interview med fem potentielle aftagere

fase 2: Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt 91 aftagere, særligt skoleledere

fase 3: Kvalitativ interviewundersøgelse blandt potentielle aftagere og skoleaktører og høring af Aftagerpanelet ved Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning – PAES.

Desuden fremgår undersøgelsens spørgeskema på side 21 og frem.

Aftagerundersøgelsens fase 1: indledende interviewundersøgelse: Brede afsøgende interview med fem potentielle aftagere

I den indledende interviewundersøgelse inddrog arbejdsgruppen perspektiverne fra 5 forskellige aftagere, hver især særligt udvalgt på baggrund af en bred forankring og indsigt i feltet omkring børn og skole:

1. Bjørn Glæsel, tidligere leder af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), central i udviklingen af inklusionsindsatserne og det tværfaglige samarbejde i Københavns Kommune.
2. Gunnar Witt, privatpraktiserende psykolog og supervisor for skoleområdet, der samtidig underviser på læreruddannelsen med særligt fokus på specialundervisning og inklusion.
3. Kirsten Hansen, souschef for en stor kommuneskole i København, tidligere leder af familieklasseindsatserne i København.
4. Pauline Ansell–Henry, specialkonsulent i Undervisningsministeriets inklusionsteam med fokus på indsatserne omkring udsatte børn og unge, samt overgange mellem daginstitution og skole.
5. Signe Lund Winther, undervisningskonsulent i børne- og ungeforvaltningen i en kommune, som yder en særlig indsatser i forhold til socialt udsatte, tidligere folkeskolelærer og fællestillidsrepræsentant for Danmarks Lærerforening (DLF).

Interview blev gennemført på baggrund af tidlige udkast til uddannelsesbeskrivelse, kompetenceprofil og sammenligning med beslægtede uddannelser.

Der blev stillet spørgsmål på baggrund af denne *spørgeguide*:

Baggrund og indhold
Uddannelsens navn
- Hvilke signaler sender titlen – er den genkendelig og relevant set fra den interviewedes position?
- Hvordan opleves overensstemmelsen mellem titlen og det skitserede indhold i uddannelsen?

Uddannelsens indhold
- Hvilke overvejelser har den interviewede gjort sig om uddannelsens indhold?
- Hvad er den overordnede indstilling til uddannelsesbeskrivelsen?
- Er indholdsbeskrivelserne fyldestgørende?
- Hvilke områder er interessante, tankevækkende, inspirerende etc.?
- Hvilke forståelsesmæssige problemer støder man på som læser?
- Hvordan opleves sammenhængen mellem uddannelsesbeskrivelsen og målgrupperne for uddannelsen

Beskæftigelsesmuligheder
- Hvor forestiller den interviewede sig, at vores masterstuderende vil få beskæftigelse?
- Hvilke positioner i den interviewedes organisation vil en Master i Skolelivets Socialpsykologi med fordel kunne bestride?
- Hvilke positioner i beslægtede organisationer vil en Master i Skolelivets Socialpsykologi kunne bestride?
- Hvilke kvalifikationer (viden og færdigheder) og kompetencer kunne med fordel supplere de allerede beskrevne?

Øvrige kommentarer?

Bjørn Glæsel

tidligere leder af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), central i udviklingen af inklusionsindsatserne og det tværfaglige samarbejde i Københavns Kommune:

Fra PPR's side har vi talt og skrevet meget om behovet for at forholde sig til konteksten og baggrunden for børns vanskeligheder i skolen og behovet for ikke blot at undersøge det enkelte barn men også konteksten.

Vi har nogle lærere og pædagoger i skolen med rimeligt veldefinerede opgaver (og tydelige problemer, som I skriver). Vi har nogle skoleledere med deres definerede – og ret brede – opgaver og kompetencer. Vi har nogle PPR ansatte, som i meget forskellig grad og omfang forholder sig til de problemer, der peges på i forslaget. Fælles for disse grupper er, at de har været der i lang tid og kender deres opgaver og samtidig er noget optaget af deres formelle kompetencer …

Gunnar Witt

privatpraktiserende psykolog og supervisor for skoleområdet, der samtidigt underviser på læreruddannelsen i specialundervisning og inklusion.

Inklusion skal fylde noget alle vegne, men der savnes mere kvalificerede uddannelser.

Der er mange, der bliver handlingslammede [af at møde en række nye udfordringer i praksis – både i form af inklusionskravet og skolereformen] – og derfor er der brug for, at der er nogle, der kan bidrage til udvikling af nye handlestrategier.

En anden vinkel, som jeg synes er uhyre væsentlig, er, at der skal udvikles et nyt undervisningsbegreb, lærerene skal finde nye måder at undervise på. Og jeg har ikke svaret – og tror heller ikke at andre har det – endnu. En af brikkerne til et svar er deltagelse – deltagelse i læreprocesser og de sociale processer. Men hvordan kan det se ud i praksis? Der skal altså eksperimenteres – og det ind i den skolastiske virkelighed, med formel læring som eleverne bliver målt på.

Kirsten Hansen

souschef for en stor kommuneskole i København, tidligere leder af familieklasseindsatserne i København

det er bare en 'glimrende ide – det er lige det vi har brug for'

bindeled mellem de mange aktører … det mangler vi.

det handler netop om at tage udgangspunkt i skolens kerneopgave og ikke i special- eller ved siden af – men at inddrage eller samle de forskellige funktioner.

Når en lærer med udfordringer kontakter ressourcecentreret handler det om at arbejde tværfagligt. Vi mangler aktører der kan det – arbejde som bindeled, arbejde med tværfagligt samarbejde… [Eksperterne har] en akademisk skoling i individperspektivet… de bliver på den kliniske banehalvdel… de kommer med de sædvanlige statiske svar – de kan ikke gå ind in kontekster og arbejde med aktørerne her – både børn og voksne… vi har mere brug for en 'skoleolog' – sådan som I beskriver det! En der har indsigt i de systemer…

Pauline Ansell–Henry

specialkonsulent i Undervisningsministeriets inklusionsteam med fokus på indsatserne omkring udsatte børn og unge samt overgange mellem daginstitution og skole.

Jeg er rigtig vild med udviklingsprojektvinklen og tænker, at det er helt rigtigt set, at kommunerne er meget orienteret mod kombineret kompetenceudvikling.

Signe Lund Winther

undervisningskonsulent i børne- og ungeforvaltningen i en dansk kommune med særlige indsatser omkring socialt udsatte, tidligere folkeskolelærer og fællestillidsrepræsentant for DLF.

Generelt, det er virkelig det, vi står og mangler.

Uddannelsen er lang mere interessant, den kan jo meget mere [end de andre masteruddannelser]

Cand.pæd. er individ og psykologbaseret. Det skal være meget tydeligt i beskrivelsen, at uddannelsen er renset for diagnoser og specialpædagogik.

"Det skal være tydeligt tværprofessionelt – det er dem vi mangler. De skal kunne samle på tværs, men tit så mangler de legitimitet. Akademisering kan give dem sådan en legitimitet".

Det er toprelevant for lærere – og som konsulent, er det noget, jeg gerne vil lære. Den får knyttet den pædagogiske verden sammen. Det er relevant for alle faggrupper [inden for børne- og ungeområdet]

Særligt om beskæftigelse:

Specialistfunktioner i folkeskolen, hvis det er lærere – ofte specialister, som binder børne- og ungeområdet sammen. Det kunne også være andre indenfor børne- og ungeområdet fx pædagoger, socialrådgivere eller PPR–folk.

Særligt om jobfunktioner:

"Det skulle spredes ud – ikke en enkelt medarbejder, men noget for alle".

"Det vil være tværgående positioner i skolen, som vil være centrale placeringer af kompetencen."

Resultaterne af denne undersøgelse pegede på, at de hidtidige analyser af feltets behov for en ny uddannelse var korrekte. Der var således en bred enighed om, at der er et stort behov for en uddannelse som den foreslåede.

Paletten af aftagere i denne del af undersøgelsen pegede samtidig på behovet for at uddannelsesbeskrivelsen kunne præciseres på nogle områder – forslag der alle er inddraget i det videre udviklingsarbejde:

- Det blev understreget at uddannelsesbeskrivelsen med fordel kunne understrege, at uddannelsen retter sig mod *relationsarbejde* – et begrebsvalg, som det vurderes øger genkendeligheden i feltet.
- Det blev også understreget at det kunne uddybes, hvilke *funktioner* personer, der har taget masteruddannelsen i skolelivets socialpsykologi, kan udfylde – et tema, der både blev skærpet i uddannelsesbeskrivelsen og de efterfølgende aftagerundersøgelser, hvor respondenterne specifikt blev bedt om at pege på relevante stillinger og funktioner, som en Master vil kunne varetage.
- Den tætte forbindelse mellem 'fortællinger fra praksis' og de teoretiske forståelser og begreber blev både fremhævet som positivt, men også ønsket udfoldet med henblik på at understrege, hvordan netop denne kobling kan åbne op for handlemuligheder i praksis. Dette er et tema, der også er fulgt op i alle efterfølgende led af vekselvirkningen mellem aftagerundersøgelse og uddannelsesbeskrivelse.
- Endelig blev det specifikt understreget som særligt ved denne uddannelse, at den lægger op til at skolens deltagere selv rustes til at arbejde for udvikling i netop skolens kerneopgaver, fremfor at vægtlægge 'udefrakommende interventioner'. Dette blev understreget som særligt positivt og der blev udtrykt ønske om at dette element blev fremhævet. Det er sidenhen blevet udfoldet at uddannelsen faktisk har begge målgrupper i sigte, men det fremhæves fortsat at netop den interne oprustning på skolerne fremstår som et område, der er særligt for denne uddannelse.

Aftagerundersøgelsens fase 2: Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse blandt 91 aftagere, særligt skoleledere

Arbejdsgruppen gennemførte fra juni til august 2014 en anonymiseret internetbaseret spørgeskemaundersøgelse for at få mere viden om uddannelsens potentiale og relevans i forhold til det tilsigtede arbejdsmarked og med henblik på at styrke arbejdet med videreudvikling af uddannelsens læringsmål, indhold og arbejdsmarkedsfokus.

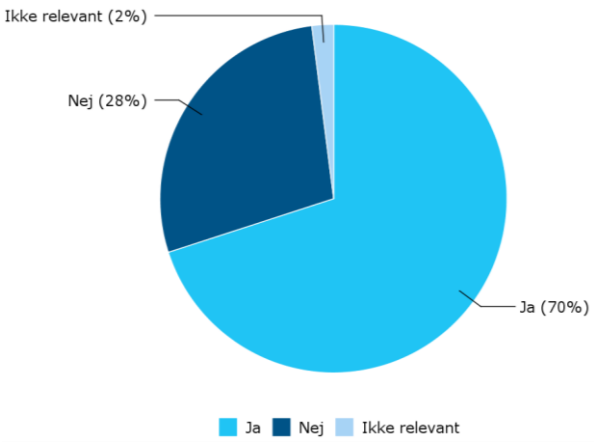
Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt pr. mail til 91 udvalgte aftagere. Kriterierne for udvælgelsen var: ansættelsessted (offentlig, privat, ngo), ledelsesansvar og jobansvarsområde med et særligt fokus på skoleledere. Aftagerne adspurgtes bl.a. om deres opfattelse af uddannelsens relevans og potentiale. Som baggrund for undersøgelsen blev udsendt en uddannelsesbeskrivelse med kompetenceprofil. Samlet set har undersøgelsen en svarprocent på 58.

Hovedpunkter fra spørgeskemaundersøgelsen

Målet med spørgeskemaundersøgelsen var at afdække, hvor godt uddannelsen rammer det behov den nye virkelighed i og omkring skolen rejser – og om man kunne forestille sig at fx folkeskolelærere bliver bevilliget efteruddannelse i form af en masteruddannelse, selvom det ikke har været en tradition. I udvælgelsen af respondenter var det således et mål både at ramme ned i virkeligheden omkring skolelivet og at ramme beslutningstagere omkring efteruddannelsesspørgsmålet i skoleverdenen.

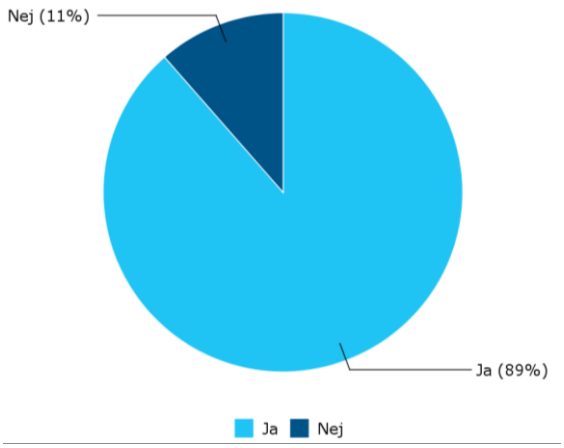
Med hensyn til ledelsesansvar har 70 % svaret, at de fungerer som leder for andre, heraf har 89 % svaret, at de har ansættelsesansvar. Samlet set er det 62,3 % af respondenterne, der har ansættelses– og ledelsesansvar.

Er du leder for andre?

70 % svarer at de er ledere for andre.

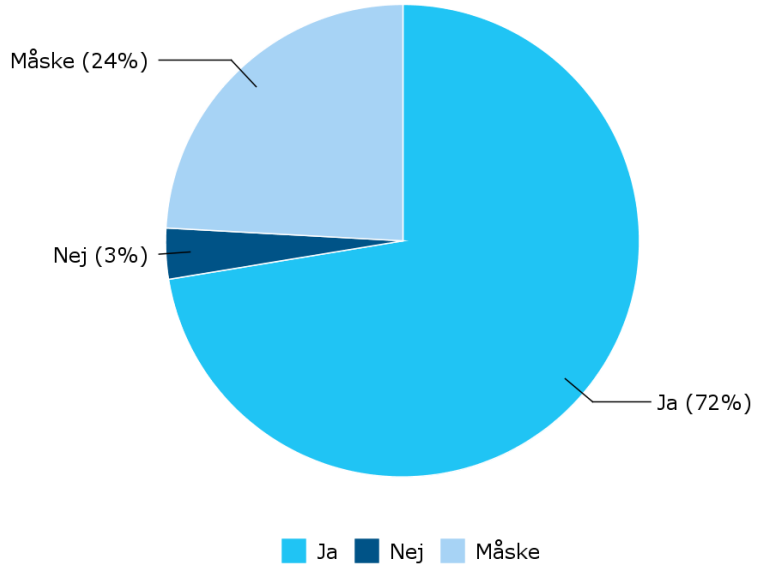
Har du ansættelsesansvar?

Af dem har 89 % ansættelsesansvar.

Mange af de adspurgte ledere med ansættelsesansvar ville også lægge vægt på den opridsede kompetenceprofil i en ansættelsessituation:

Er de kommende kandidaters færdigheder og kompetencer nogle, du i en ansættelsessituation ville lægge vægt på?

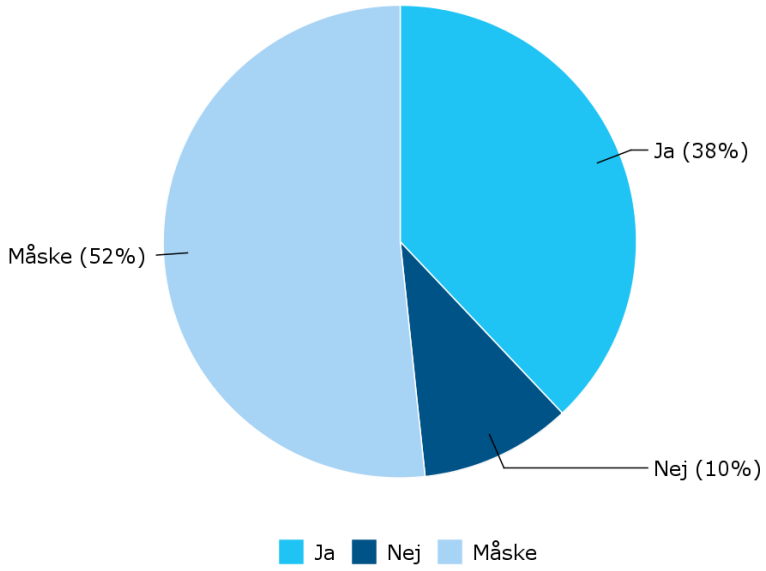

72 % svarer ja til at de ville lægge vægt på de opridsede færdigheder og kompetencer, kun 3 % ville ikke.

Kommentarerne understøtter antagelsen om at der er et klart behov for de foreslåede færdigheder og kompetencer:

- Uddannelsen har meget stor relevans ift paradigmeskiftet, der følger med reformen for ledere af skoler og for konsulenter
- I dag er alle de nævnte områder nogle jeg som leder forsøger at holde styr på . Det kunne være fint med flere, der har uddannelse til det
- Det gælder om at kunne matche tidens udfordringer på et metaniveau – eksempelvis inklusion og segregering, pædagogisk og social innovation, socialt entreprenørskab og empowerment mv.
- Især hvis undervisningen på masteruddannelsen er foregået ved inddragelse af praktikere som undervisere og at undervisningen er forbundet til praksis og forskning i praksis.

På spørgsmålet om, hvorvidt de vil *understøtte* denne efteruddannelse til de ansatte, de i forvejen har ansvaret for, var vurderingen lidt mere blandet:

Ville du som leder understøtte at dine ansatte videreuddanner sig ved at tage denne masteruddannelse?

Flest svarer "måske", men kun 10 % afviser som leder at understøtte ansattes videreuddannelse ved at tage denne masteruddannelse

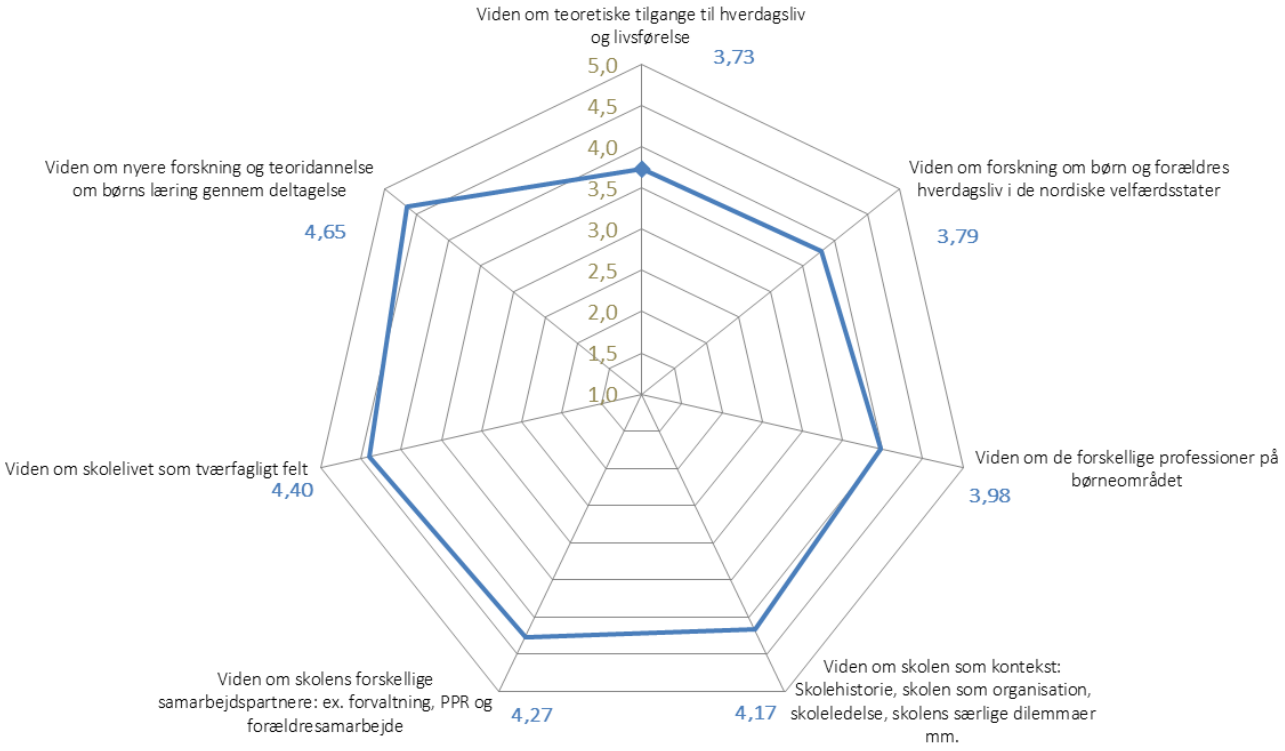
Kommentarerne omkring dette punkt peger på en udvidelse og justering af målgruppen og på en vis nervøsitet overfor om midlerne kan findes:

- Jeg tænker også det kunne være relevant for psykologer i PPR.
- Jeg ville synes den var relevant for mig selv eller for en souschef.
- Når det har relevans for skolen, og når organisationen har ressourcer til at finansiere deltagelsen.
- Der må være en tydelig kobling til dagtilbud som en del af "den nordiske skole".
- Hvis kompetencerne får en praksisfylde og relevans ved at uddannelsen og nogle af underviserne er forbundet til praksis – kender denne.
- De kommunale vilkår er presset og det kræver prioritering at sende medarbejdere på efteruddannelse

Besvarelserne af spørgsmål til uddannelsens foreslåede kompetenceprofil peger på, at denne profil i høj til meget høj grad efterspørges blandt aftagerne:

Viden

”Nedenfor listes nogle af de vidensområder som de kommende kandidater vil have indsigt i.
– I hvilken grad finder du, at disse vidensområder er relevante indenfor dit arbejdsområde?”

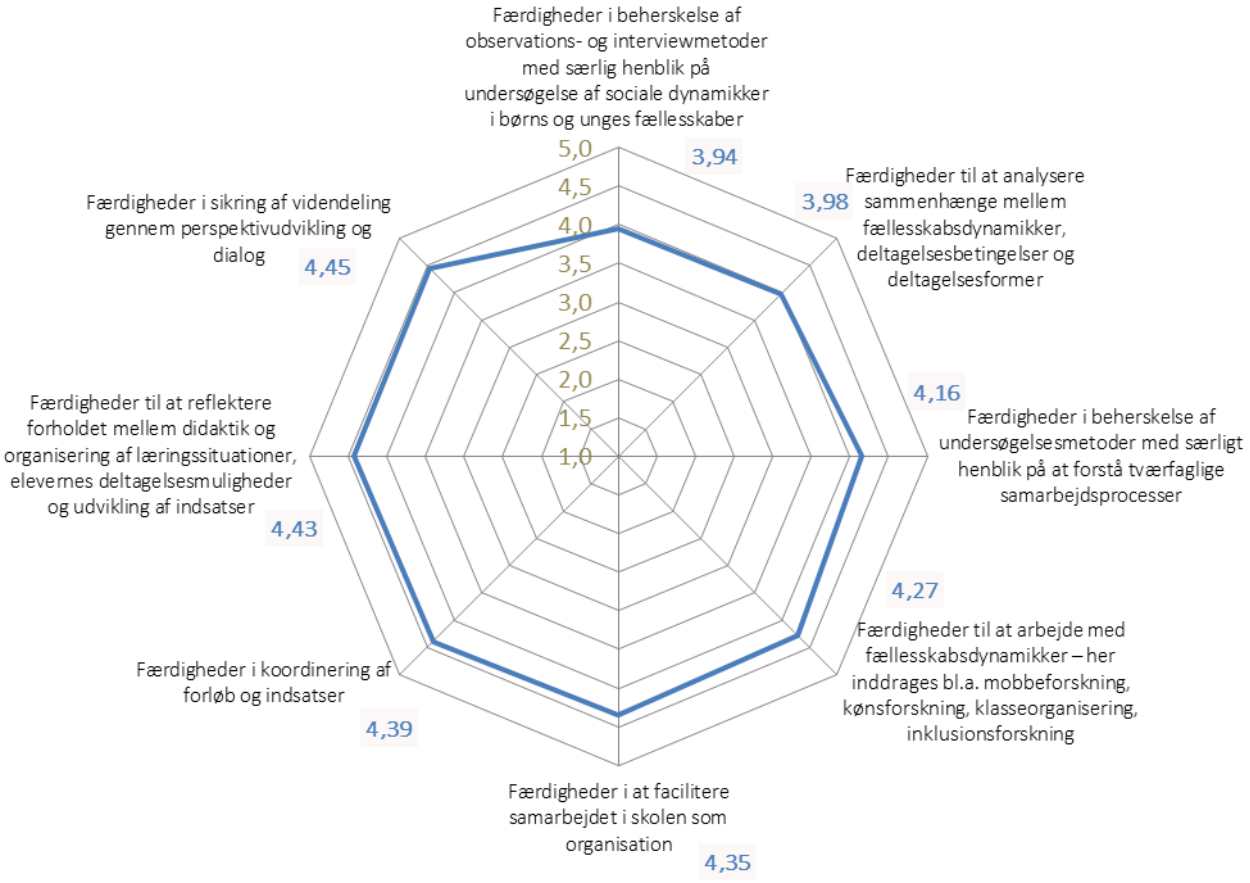

Gennemsnit af besvarelser – hvor 5 er ”I meget høj grad”, 3 er ”I nogen grad” og 1 er ”Slet ikke”

Gennemsnittet af vurderingerne af vigtigheden af de enkelte vidensområder varierer fra 3,73 til 4,65. Jo mere skolerettet området formuleres jo vigtigere vurderes det, men selv de mest generelle vidensområder vurderes som i nogen grad til i høj grad vigtige.

Færdigheder

"Nedenfor listes nogle af de centrale færdigheder, som kandidater fra den foreslåede uddannelse vil besidde.

I hvilken grad finder du, at disse færdigheder er relevante indenfor dit arbejdsområde?"

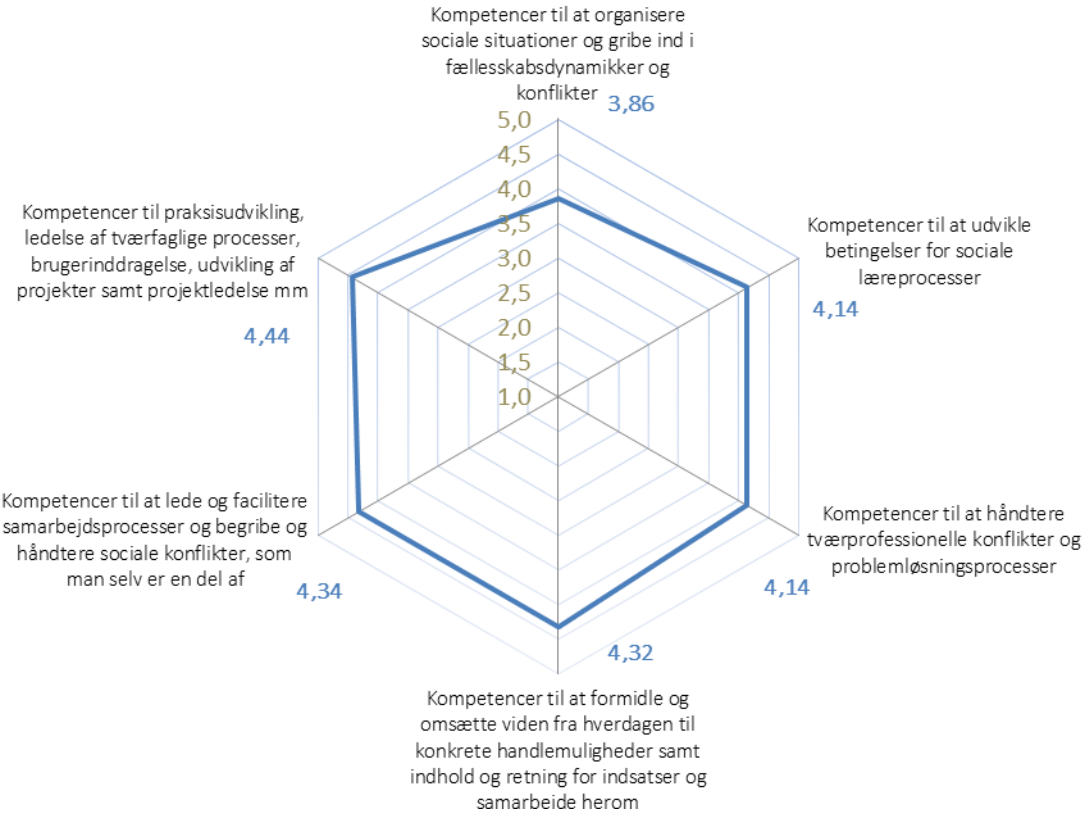

Gennemsnit af besvarelser – hvor 5 er "I meget høj grad", 3 er "I nogen grad" og 1 er "Slet ikke"

Gennemsnittet af vurderingerne af vigtigheden af de enkelte færdighedssområder varierer fra 3,94 til 4,45: Fra i høj grad vigtige til i høj grad og meget høj grad vigtige.

Kompetencer

"Nedenfor listes nogle af de centrale kompetencer, som kandidater fra den foreslåede uddannelse vil besidde.

I hvilken grad finder du, at disse kompetencer er relevante indenfor dit arbejdsområde?"

Gennemsnit af besvarelser – hvor 5 er "I meget høj grad", 3 er "I nogen grad" og 1 er "Slet ikke"

Gennemsnittet af vurderingerne af vigtigheden af de enkelte kompetenceområder varierer fra 3,86 til 4,44: Fra i høj grad vigtige til i høj grad og meget høj grad vigtige.

Kommentarer om beskæftigelse fra spørgeskemaundersøgelsen

Vi spurgte specifikt til, hvad der yderligere kunne styrke uddannelsens beskæftigelsessigte efter respondenternes mening. Spørgsmålet affødte en del forslag:

Hvad kunne efter din mening styrke denne uddannelses beskæftigelsessigte yderligere?
– Skriv dine forslag her:

- *At det er muligt som kommune at sende medarbejdere på uddannelsen, således at man kan "investere" i medarbejdere og holde på dem både under og efter uddannelsen. Måske kunne Undervisningsministeriet og Socialministeriet investere i nogle år så der kommer en overgang med tilskud – det er brugt især i Socialministeriet for at højne fagligheden.*
- *Folkeskolereform og inklusion angives som den politiske baggrund for forslaget. Studerende med læreruddannelse og undervisererfaring har automatisk i forvejen solid viden om skolen som organisation, opgaver og vilkår. Det er min vurdering, at uddannelsen vil være allermest velegnet til læreruddannede i forhold til formål med uddannelsen. Øge fokus på nødvendigheden af skolens tværfaglighed. Særligt fokus på Stee1ers / Socialforvaltningen / skole og tidlig forebyggelse*
- *Omhandle hele 0 – 16/18 års området – matche forestillingen om en læringsstrategi 0 – 16 som en fælles rød tråd for de pædagogiske, sociale og sundhedsfaglige professioner. Indeholde kompetencer til at analysere forskningens resultater, politiske krav, forvaltningsmæssige policier, og nye medarbejder–forventninger – ud fra videnskabelige metoder – og omsætte analysen til handleplaner, retningsgivende aftaler og nye tværprofessionelle eksperimenter i praksis. Besøg i andres verden – indsigt i andres og egne bevidste og ubevidste perspektiver – kontekster er forskellige*
- *At fokus udvides til ikke alene at omfatte skoler, men også de øvrige tværfaglige samarbejdspartnere*
- *Det vil være vigtigt, at sikre, at de studerende har et højt fagligt niveau når de optages.*
- *Et stort fokus på praksisnær kompetenceudvikling – og praksisnær organisationsudvikling*
- *I forhold til indsatser omkring læringsfællesskaber ud fra de kompetencer I beskriver, er det min vurdering, at de ikke kan stå uden relevant praksiserfaring.*
- *– at arbejde med betydningen af den enkeltes/faggruppers/familiers tilværelser holdninger, værdier, teorier og disses indflydelse på mange forskellige muligheder inden for samarbejdsformer, relationer/samspil og videreudvikling/vedligeholdelse – at kende til springet fra et studium til praksis, at tænke teoretisk og at omsætte det til et dagligt sprog, som falder i tråd med 'den anden'/'de andre'.*
- *Bl.a. konsulenternes opgave vedrørende inklusion/stærke børnefællesskaber ser ud til at blive styrket gennem denne uddannelse*

- *Hvis den er så praksisnær og anvendelsesorienteret som muligt! Hvis man tydeligt i løbet af uddannelsen kan se, at "Nu har jeg lært det her, det kan jeg gå hjem og bruge på den og den måde i min organisation".*
- *Hvis undervisning som sagt og de begreber og teorier, der undervises ud fra, er beriget af, at uddannelsen ved undervisere og indhold er forbundet til praksis – så den er tidsvarende, konkret og levende. Uddannelsens begreber og grundlag er potentielt adækvate for praksis – og dette potentiale kan bedst udfoldes ved at praksis reelt er "deltager" i uddannelsen ved inddragelse af praktikere som undervisere og vejledere/rådgivere for udformning af uddannelsens indhold og didaktik og metode. Dette kunne sikres ved et givende "match" af undervisere med en universitetsbaggrund og med en praksistilknytning.*
- *Jeg synes uddannelsen i høj grad skal tage hensyn til, at skolerne efter reformen bliver mere åbne overfor fritidsinstitutionerne, sport og fritidsliv, andre uddannelsesinstitutioner osv. Uddannelsen må ikke forstå skolen som en lukket selvstændig enhed.*
- *Forskellen mellem masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi og pæd.psyk. uddannelsen skal tydeliggøres–. Den historiske og samfundsmæssige betydning for skolelivet skal vægtes. Der er for lidt fokus på skolen som en del af samfundsudviklingen med udgangspunkt i historien.*
- *I første afsnit side 1 nævnes i en parentes "læreruddannelse" – her bør pædagoguddannelse også nævnes! Det vil sikre, at flere pædagoger vil være opmærksomme på uddannelsesmuligheden og dermed tilgodese beskæftigelsessigtet.*

Samlet set har spørgeskemaundersøgelsen har bekræftet, at den foreslåede uddannelse rammer et behov på arbejdsmarkedet samt, at de angivne kompetencer kan siges at være relevante og ikke matches af eksisterende uddannelsestilbud. Interviewundersøgelsen bekræfter ligeledes dette billede, men giver samtidig anledning til en række justeringer af både uddannelsens titel og indhold.

Kommentarer om andet fra spørgeskemaundersøgelsen

Vi gav mulighed for at folk kunne komme med mere uddybende kvalitative kommentarer.

Et område, der fremhæves som centralt og en smule underbeskrevet i uddannelsesbeskrivelsen, er de tværfaglige indsatser, der er et helt centralt satsningsområde i langt de fleste kommuner. Da det samtidigt er et centralt forskningsområde ved institut for Psykologi og Uddannelsesforskning på RUC er dette blevet prioriteret i den efterfølgende uddannelsesbeskrivelse og blevet beskrevet som et selvstændigt tema i uddannelsens kompetenceprofil.

Har du andre kommentarer? – Skriv dine kommentarer her:

- *Jeg tænker, at uddannelsen dækker et væsentligt indsatsområde – især i dag, hvor det tværprofessionelle samarbejde i den grad skal udvikles. Jeg tænker også, at det er vigtigt med en master, der tager udgangspunkt i "almenområdet" da det er i almenområdet læringsfællesskaberne skal styrkes. Det vil sige, at perspektivet bliver et ganske andet end, når udgangspunktet er specialområdet såvel socialt som skolemæssigt. På sigt vil det få indflydelse på, at begreber som inklusion og rummelighed forsvinder.*
- *Forslaget er vældig godt. Det sigter meget præcist mod formentlig den største problemkreds i folkeskolen, og uddannelsens opbygning, mål og detaljer afspejler udmærket dette. Jeg vurderer, at uddannelsen kan producere specialister/konsulenter, som der vil være stor brug for i skolen, og som potentielt vil kunne opleves som værdifulde og nødvendige medarbejdere både "på gulvet", i specialistkredsen omkring skolen og af skoleledelsen. Jeg har dog den bekymring, at nogle få formuleringer i forslaget vil kunne undre. Det drejer sig især om afsnittet midt på s. 2," – uddanne personalegrupper til at inddrage, organisere og lede de tværprofessionelle parter – – ". Det er efter min mening for ambitiøst og vil "træde andre over tæerne". Jeg ville foretrække formuleringer mere i retning af "indgå i – facilitere – tage medansvar for o.l.".*
- *Synliggør sammenhængen mellem, at elever er i flow læringsmæssigt og deres trivsel. I daglig tale laves der dikotomier: trivsel/læring, dannelse/målstyring osv. Disse (fejl)opfattelser kan indlæses i jeres fokus – eller sagt på en anden måde, i kan bevidst modgå, at det indløses ;)Undervisning i magt og autoritetsforståelser historisk set (børn voksne) har inspireret mig til at forstå, hvorfor vi altid i Danmark tænker, at eleverne først skal trives, derefter lære ..."*
- *Spændende forslag. Kunne der arbejdes på en lignende model for 0 – 6 års området?*
- *I Folkeskolen – på skoleniveau, er masteruddannelsen ikke mindst relevant for den øverste skoleleder.*
- *Der er en hårfin balance mellem at sikre uddannelse til feltet, men ikke lave den så snæver, at det kun bliver folk, der allerede arbejder i felt, som erhverver sig uddannelsen. Erfaringer i bredere kontekst, styrker – efter min mening – uddannelsen indhold og kvalitet via praksisinddragelse fra deltagerne.*
- *På side 2 omtales "fritidspædagoger" – der findes faktisk kun en kategori på feltet: pædagoger – bedre at skrive pædagoger i fritidsinstitutioner, hvis I vil markere, at der er tale om pædagoger udenfor den obligatoriske undervisningstid som er ansat i Skolefritidsordning, fritidshjem og klubber. På samme side længere nede er der omtale om læreres udsatte position og oplevelser af afmagt mv. Der bør tilføjes et afsnit der omtaler pædagogers ditto oplevelse af at miste deres fodfæste i det pædagogiske arbejde med børn i fritiden, når skoledagen forlænges, og de skal ind i undervisningstiden. På side 3 forneden omtales igen kun "læreres" ift deres hverdagserfaringer. Pædagogerne skal også nævnes. Generelt mangler jeg trivsel som begreb i beskrivelsen af uddannelsen. Jf at det er det tredje hovedmål med folkeskolereformen!*

Aftagerundersøgelsens fase 3: Kvalitativ interviewundersøgelse blandt potentielle aftagere og skoleaktører

I den kvalitative interviewundersøgelse har vi interviewet 3 centrale personer på området, der blev identificeret gennem henvendelse til skolelederforeningen, undervisningsministeriet og børne- og kulturchefforeningen:

1. Claus Hjortdal, formand for Skolelederforeningen, læreruddannet og har erfaringer med arbejdet som lærer og skoleleder flere steder i det nordvestjyske. Han har desuden lang organisatorisk erfaring, bl.a. som lokalformand og næstformand i Skolelederforeningen i de sidste seks år
2. Hanne Dollerup, Næstformand i Børne- & Kulturchefforeningen, Børne- og Kulturdirektør i Kalundborg – tidligere ansættelse som leder i forvaltningen i Slangerup, Hundested og Halsnæs Kommune
3. Jonas Wittendorf, Teamleder for inklusionskonsulenterne i Undervisningsministeriet. Han har baggrund som folkeskolelærer, en diplomuddannelse i Innovationsledelse, projektstyring og organisationsudvikling, ledelseserfaring fra folkeskoleområdet og har desuden været udviklingskonsulent i Børn– og ungesekretariatet i Holbæk Kommune, hvor han beskæftigede sig med blandt andet implementeringen af Strategi for Fremtidens folkeskole.

De områder, som de tre centrale personer gerne så beskrevet yderligere var:

- En styrkelse af beskrivelserne af skolereformen og den måde, som uddannelsen møder udfordringerne i det udviklingsarbejde kommuner og skoler er i gang med.
- En styrkelse af beskrivelserne af uddannelsens indhold med henblik på at styrke indsatserne omkring udsatte børn og deres skoleliv.
- Det blev desuden påpeget, at det bør fremgå tydeligere, at uddannelsen kan bruges til at styrke skolernes "faglige fyrtårne", og beskrivelsen de af de funktioner, som uddannelsen kan anvendes til at kvalitetsudvikle, bør uddybes
- Endelig blev det efterspurgt, om forbindelsen mellem uddannelsens forskellige elementer som fx skolehistorie – skolen som kontekst – teori, viden og ny forskning – og betydninger for praksis kunne fremskrives tydeligere – særligt betydningen af de mere teoretiske og lidt abstrakte elementer kunne kobles bedre til de aktuelle udfordringer i praksis – gennem inddragelse af praktiske eksempler, og evt undervisningselementer, der inddrager praktikere.
- Denne kobling kunne konkret styrkes gennem flere beskrivelser af sammenhænge mellem uddannelsens moduler.

Samtlige forslag fra eksperterne er inddraget og adresseret i den videre udvikling og skærpelse af uddannelsesbeskrivelsen.

Interviewene blev gennemført telefonisk med udgangspunkt i samme spørgeguide som i fase 1 på side 3.

Claus Hjortdal
formand for Skolelederforeningen

Når vi tager ansvaret så falder relationerne til ro – det gælder både når ledere tager ansvaret og alle falder til ro og det gælder når læreren træder i karakter. Når man viger et skridt tilbage ift det ansvar, så bliver der uro – det er små fine mekanismer, der betyder utrolig meget. Det handler om at styre et fællesskab og at kunne styre de mekanismer. Det er virkelig et sted, hvor der er udviklingspotentiale – hvor der er mulighed for at skabe udvikling.

Man kan sige, at her er der virkelig noget 'jord at få ploven ned i – her er vi ikke gode nok

Større og større skoler får brug for faglige fyrtårne og pædagogiske ledere og jeg tror, at faglige fyrtårne og forskellige ledere vil gå den vej I beskriver – de kan både bruge det til hvis de har lyst at gå ledelsesvejen og hvis de vil være mellemledere, koordinatorer, vejledere …

Skolen bliver vigtigere og vigtigere og større og større – som et helt sogn. Hvordan får vi skabt det nye dér uden blot at reproducere. Nu er specialtilbuddene på selve skolen, men hvordan bliver de noget andet end det der var før, og hvordan får vi skabt fællesskaber, uden at det ender med, at de bare sidder der – at vi bare rummer dem …

Hanne Dollerup,
Næstformand i Børne- & Kulturchefforeningen, Børne- og Kulturdirektør i Kalundborg

Med den nyeste udvikling på børneområdet, så tænker jeg, at der generelt er et behov for at adressere nye typer af funktioner i forhold til forskellige tilbud og funktioner i forhold til folkeskoleudviklingen – og her tænker jeg, at en uddannelse som denne her kan give et centralt bidrag.

Det vil være væsentligt om masteruddannelsen i skolelivets socialpsykologi kobles endnu tydeligere til mange kommuners aktuelle udfordring med at udvikle læringsmiljøer, der understøtter både trivsel, læring & udvikling. … Mit hovedindtryk, når jeg læser om uddannelsen, er, at I har ramt fint ned i diskussionerne omkring læringsmiljøer – og behovet for at analysere samarbejdet omkring dem – og dynamikkerne i relationerne mellem både børn og professionelle og professionelle imellem – det er meget vigtigt.

Uddannelsen bliver et godt tilbud til pædagogiske konsulenter og i forhold til udviklingen af særlige funktioner i forhold til skolereform– og inklusionsarbejdet både centralt i kommunen og på skolerne.

Det bliver nok i første omgang ikke almindeligt kommunalt ansatte lærere og pædagoger, der vil få adgang til uddannelsen, men med reformen har vi nok på sigt brug for at erkende, at vi skal give vores lærere noget efter– og videreuddannelse i kommunerne – det er en modningsproces, som vi bare ikke er kommet så langt med endnu.

Jonas Wittendorff
Teamleder for inklusionskonsulenterne i Undervisningsministeriet

I forhold til den praksis, som vi observerer, ville det være meget spændende, hvis folk fik noget mere af det, som denne her uddannelse kan.

Fra min stol er uddannelsens fokus lige i øjet og helt i forlængelse af de behov, som vi også møder i vores samarbejde med kommunerne. Det er en spændende ide, der ligger bag, og jeg efterlades meget opmuntret.

Vi ved at styringskæden skal hænge sammen for at få det til at lykkes, og her er det væsentligt at man har indsigt i alle de forbindelser, og indsigt i de steder eller tidspunkter, der kan få kæden til at hoppe af.

Det, der er brug for, er at kvalificere folk til selv at lave analyserne af, hvad der er på spil i situationen, og analysere sig frem til hvad der er relevante udfordringer og løsninger konkret. Muligheden for at analysere de mange modstridende rationaler eller logikker, der er i spil, når vi diskuterer inklusion – og så selv udvikle det der er brug for,

Deltagerne kunne både være inklusionsvejledere, men også skoleledere, PPR–medarbejdere og kommunale konsulenter – altså skolekonsulenter og pædagogiske konsulenter. AKT–konsulenterne er vel efterhånden også ved at være sporede i den retning. I kommunerne er der jo 98 forskellige eksempler på hvordan man har organiseret sig, men det er i den slags positioner, at det kunne være relevant at have denne her uddannelse.

Forelæggelse for aftagerpanelet på Institut for Psykologi og Uddannelsesforskning

Oplæg til Masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi – herunder uddannelsens kompetenceprofil – har været udsendt til instituttets aftagerpanel i juni 2014 (Notat) og september 2014 (beskrivelse af uddannelsen – herunder kompetenceprofil).

Medlem af aftagerpanelet Hanne Dorthe Fischer, uddannelsesdirektør UC Sjælland og medlem af den nationale styregruppe for Ny Læreruddannelse under Rektorkollegiet kommenterer forslaget således:

Uddannelsen lægger sig tæt op af det arbejde, der er etableret i forbindelse med folkeskolereformen. Her vil uddannelsen i høj grad imødekomme den efterspørgsel vi oplever i vores dialog med kommunerne. Uddannelsen er meget aktuel og de emner, som den adresserer taler på flere niveauer ind i den skoleudvikling, som vi oplever, sker i kommunerne, hvor bl.a. inklusion og tværfaglige dialoger er på dagsordenen. Uddannelsen vil derfor understøtte det allerede igangsatte arbejde med reformen og give muligheder for at arbejde med en mere sammensat indsats på flere niveauer. I den forbindelse er særligt uddannelsens blik for de dialogiske snitflader mellem skolelivets aktører er en styrke – blandt andet i forbindelse med inklusionsarbejdet, der ude i kommunerne kræver et blik på de mange relationer og fagligheder, som er i spil. Samtidig understøttes arbejdet af på den ene side en forskningsmæssig forankring i universitetsregi og på den anden side den nære fokus på anvendeligheden i praksis, hvilket er en stor styrke.

Jeg betragter uddannelsen som en relevant og aktuelt bud på kvalificerende uddannelse til blandt andet aktører fra professionsskoler, folkeskoler, skoleledelser og kommunale forvaltninger.

Medlem af aftagerpanelet Peter Villads Vedel, pædagogisk konsulent i Undervisningsministeriet, Kvalitets- og tilsynsstyrelsen bemærker ligeledes, at han finder uddannelsen utroligt relevant.

Instituttet vurderer herefter, at det er lykkedes at imødekomme aftagerbehov i høj grad – herunder på baggrund af den omfattende kvalitative og kvantitative spørgeskemaundersøgelse og kvalitative interviews med repræsentanter for aftagere.

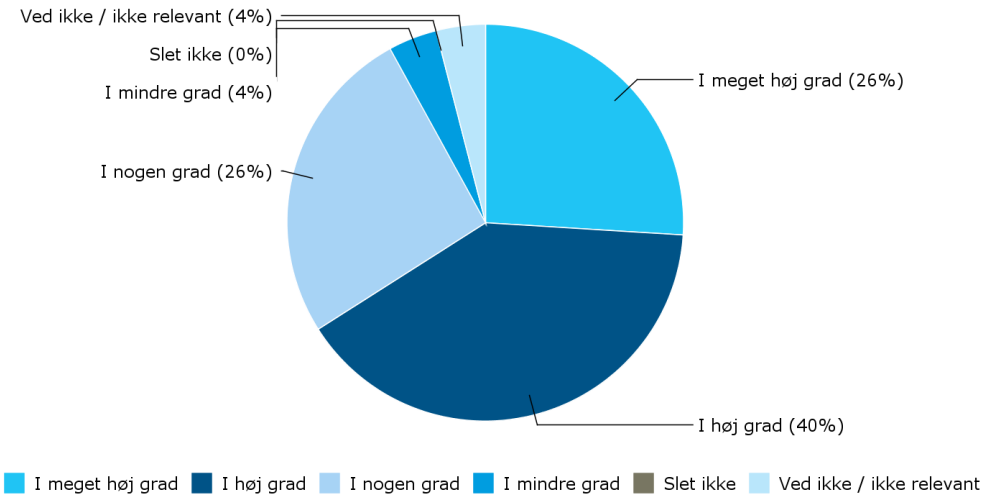
Samlet konklusion på aftagerundersøgelsen

Uddannelsens relevans og beskæftigelsessigte

Aftagerne i både spørgeskema– og interviewundersøgelsen kommer med positive tilkendegivelser af, at der er et behov for en ny masteruddannelse i Skolelivets Socialpsykologi, men tilkendegiver også at selv om der er ved at komme en bredere erkendelse af behovet for videreuddannelse på skoleområdet, så kan det være et problem, at der ikke har været tradition for længerevarende efteruddannelse af skolens professionelle. Der er i høj grad tale om, at den foreslåede uddannelse rammer ned dér, hvor skoleverdenen er i opbrud lige nu.

I spørgeskemaundersøgelsen spurgte vi dels ind til sandsynligheden for, at en sådan efteruddannelse faktisk ville blive værdsat og bevilliget (understøttet), men også til i hvor høj grad den ville kunne bidrage til noget nyt:

I hvilken grad finder du at kandidater fra den foreslåede uddannelse ville kunne indgå på en ny, produktiv måde i din organisation?

Som det fremgår af figuren, har 66 % af aftagerne vurderet muligheden for, at kommende kandidater fra uddannelsen vil kunne indgå på en ny og produktiv måde i deres respektive organisationer som høj eller meget høj, og knap en femtedel vurderer, at denne mulighed i nogen grad er til stede, mens det kun er meget få som svarer slet ikke" (0 %) eller "i mindre grad" (4 %).

Man skal her bemærke, at "ny og produktiv måde" vægtlægges i spørgsmålet – således at den andel af kandidaterne, der vil kunne ansættes som en del af den almindelige eksisterende praksis, ikke er medtaget i den høje vurdering af "det nye og produktive" beskæftigelsespotentiale. Det ser altså samlet set ud til, at der er et godt beskæftigelsespotentiale for kandidaterne.

Spørgeskema vedrørende oprettelse af ny masteruddannelse – Master i Skolelivets Socialpsykologi ved Roskilde Universitet

Tak for din deltagelse.

Ansvarlig for spørgeskemaet:
Institutleder Anders Siig Andersen, PAES, RUC

Samt:
Charlotte Højholt, lektor, RUC
Maja Røn Larsen, adjunkt, RUC
Erik Axel, professor, RUC
Peter Busch–Jensen, adjunkt, RUC
Nathasja Haldbæk vant Veen, direktionskonsulent for uddannelse, UCSJ
Lena Venborg, prorektor, UCSJ

Hvor er du ansat?

Flere muligheder kan vælges

(1) ❑ Stat
(2) ❑ Region
(3) ❑ Kommune
(7) ❑ Uddannelsesinstitution
(4) ❑ Privat virksomhed
(5) ❑ Frivillig organisation / ngo
(6) ❑ Andet _____

Hvis uddannelsesinstitution, hvilken slags?

(2) ❑ grundskole

(3) ❑ læreruddannelse

(4) ❑ gymnasium

(6) ❑ Andet _____

Nedenfor listes nogle af de *vidensområder* som de kommende kandidater vil have indsigt i.

I hvilken grad finder du, at disse *vidensområder* er relevante indenfor dit arbejdsområde?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Viden om nyere forskning og teoridannelse om børns læring gennem deltagelse	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Viden om teoretiske tilgange til hverdagsliv og livsførelse	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Viden om forskning om børn og forældres hverdagsliv i de nordiske velfærdsstater	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Viden om skolen som kontekst: Skolehistorie, skolen som organisation, skoleledelse, skolens særlige dilemmaer mm.	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Viden om skolelivet som tværfagligt felt	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Viden om de forskellige professioner på børneområdet	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Viden om skolens forskellige samarbejdspartnere: ex. forvaltning, PPR og forældresamarbejde	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

Nedenfor listes nogle af de *centrale kompetencer og færdigheder*, som kandidater fra den foreslåede uddannelse vil besidde.

I hvilken grad finder du, at disse *færdigheder* er relevante indenfor dit arbejdsområde?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Færdigheder i beherskelse af observations– og interviewmetoder med særlig henblik på undersøgelse af sociale dynamikker i børns og unges fællesskaber	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder i beherskelse af undersøgelsesmetoder med særligt henblik på at forstå tværfaglige	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
samarbejdsprocesser						
Færdigheder til at analysere sammenhænge mellem fællesskabsdynamikker, deltagelsesbetingelser og deltagelsesformer	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder til at arbejde med fællesskabsdynamikker – her inddrages bl.a. mobbeforskning, kønsforskning, klasseorganisering, inklusionsforskning	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder til at reflektere forholdet mellem didaktik og organisering af læringssituationer, elevernes deltagelsesmuligheder og udvikling af indsatser	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder i at facilitere samarbejdet i skolen som organisation	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder i sikring af videndeling gennem perspektivudvikling og dialog	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Færdigheder i koordinering af forløb og indsatser	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

Nedenfor listes nogle af de *centrale kompetencer og færdigheder*, som kandidater fra den foreslåede uddannelse vil besidde.

I hvilken grad finder du, at disse *kompetencer* er relevante indenfor dit arbejdsområde?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Kompetencer til at organisere sociale situationer og gribe ind i fællesskabsdynamikker og konflikter	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Kompetencer til at udvikle betingelser for sociale læreprocesser	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Kompetencer til at håndtere tværprofessionelle konflikter og problemløsningsprocesser	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Kompetencer til at formidle og omsætte viden fra hverdagen til konkrete handlemuligheder samt indhold og retning for indsatser og samarbejde herom	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑
Kompetencer til at lede og facilitere samarbejdsprocesser og begribe og håndtere sociale konflikter, som man selv er en del af	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke
Kompetencer til praksisudvikling, ledelse af tværfaglige processer, brugerinddragelse, udvikling af projekter samt projektledelse mm	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

I hvilken grad vurderer du, at de kommende kandidaters færdigheder og kompetencer savnes i din organisation?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke / ikke relevant
Angiv dit svar her:	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

I hvilken grad finder du at kandidater fra den foreslåede uddannelse ville kunne indgå på en ny, produktiv måde i din organisation?

	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Ved ikke / ikke relevant
Angiv dit svar her:	(5) ❑	(4) ❑	(3) ❑	(2) ❑	(1) ❑	(6) ❑

Er du leder for andre?

(1) ❑ Ja

(2) ❑ Nej

(3) ❑ Ikke relevant

Har du ansættelsesansvar?

(1) ❑ Ja

(2) ❑ Nej

Er de kommende kandidaters færdigheder og kompetencer nogle, du i en ansættelsessituation ville lægge vægt på?

Uddyb gerne dit svar i tekstfeltet til højre for svarknappen.

(1) ❑ Ja _____

(2) ❑ Nej _____

(3) ❑ Måske _____

Ville du som leder understøtte at dine ansatte videreuddanner sig ved at tage denne masteruddannelse?

Uddyb gerne dit svar i tekstfeltet til højre for svarknappen.

(1) ❑ Ja _____

(2) ❑ Nej _____

(3) ❑ Måske _____

Hvad kunne efter din mening styrke denne uddannelses beskæftigelsessigte yderligere?

Skriv dine forslag her:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Har du andre kommentarer?

Skriv dine kommentarer her:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Tryk på knappen ”Afslut” så er du færdig med skemaet.

Tak for din hjælp!

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Roskilde Universitet
ruc@ruc.dk

Udkast til afslag på godkendelse

5. december 2014

Styrelsen for Videregående Uddannelser
Uddannelsespolitik 2

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Jakob Krohn-Rasmussen
Tel. 72318737
Mail jkra@uds.dk

Ref.-nr. 14/017529-06

Uddannelses- og forskningsministeren har på baggrund af gennemført prækvalifikation af Roskilde Universitets ansøgning om godkendelse af ny uddannelse, truffet følgende udkast til afgørelse:

Afslag på godkendelse af Master i Skolelivets Socialpsykologi

Afgørelsen er truffet i medfør af § 17 i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag.

Ministeren har ved afslaget lagt vægt på, at RUVU har vurderet, at ansøgningen ikke opfylder kriterierne for prækvalifikation, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4.

Uddannelsesinstitutionen kan gøre indsigelse senest 10 hverdage efter modtagelsen af afgørelsen. Indsigelser indgives skriftligt til pkf@uds.dk

Såfremt ministeriet ikke har modtaget indsigelser inden den fastsatte tidsfrist betragtes afslaget som endeligt.

Med venlig hilsen

Jette Søgren Nielsen
Kontorchef

Bilag 1: RUVUs vurdering

Ansøger:	**Roskilde Universitet**	
Uddannelse:	**Master i Skolelivets Socialpsykologi** Engelsk titel: Master in The Social Psychology of School Life	
Udbudssted:	**Roskilde**	
Uddannelsessprog	**Dansk**	
Beskrivelse af uddannelsen:	Masteruddannelsen i skolelivets socialpsykologi en 1-årig deltidsuddannelse orienteret mod en række af de problemer, der aktuelt præger folkeskolen, ikke mindst i forhold til det igangværende arbejde med folkeskolereformen og inklusionsindsatsen. Uddannelsen fokuserer på behovet for at arbejde tværprofessionelt med børns vanskeligheder i forbindelse med deres skoleliv direkte i de sociale sammenhænge, hvor børnene indgår, og i de sammenhænge, der udgør de voksnes samarbejde om børnene. Uddannelsen fokuserer på: 1) Skolen som en trivsels- og læringssammenhæng for børnene – hvor børnenes indbyrdes samspil og samspil med de voksne er fundamentale for børnenes læringsudbytte, 2) Skolen som en professionel organisation for forskellige faggrupper (lærere, speciallærere, konsulenter, pædagoger), der både skal kunne spille sammen med hinanden, med andre voksne i børnenes liv, med andre professionelle i det strukturelle arrangement skolen er en del af og med institutioner og frivillige organisationer uden for skolens regi. Uddannelsen retter sig mod børne- og ungeområdet og henvender sig til professionsgrupper, der arbejder i og omkring skolelivet. Det vil især sige lærere og pædagoger med relevante jobfunktioner eller jobperspektiver og forskellige typer af konsulenter, vejledere, specialpædagoger mv. Uddannelsen er udviklet i et samarbejdet mellem UCSJ og RUC, hvilket sikrer kombinationen af en nær praksistilknytning, viden om læreres hverdagserfaringer samt løbende forbindelse mellem forskning, udviklingsarbejde og undervisning. *Konstituerende elementer* Uddannelsen er opbygget af fire moduler: - Modul 1 Socialpsykologiske undersøgelsesmetodikker (15 ECTS-point) - Modul 2 Børns hverdagsliv og læringsfællesskaber samt skolen som organisatorisk, social og samfundsmæssig kontekst (15 ECTS-point) - Modul 3 Faglighed, tværfaglighed, ledelse og samarbejde om læringsfællesskaber og inklusion (15 ECTS-point) - Modul 4 Masterprojekt (15 ECTS-point)	
RUVUs vurdering	*RUVU vurderer,* at ansøgningen ikke opfylder kriterierne, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4. RUVU anerkender, at der er behov for styrkelse af faglige kompetencer set i lyset af den aktuelle udvikling på folkeskoleområdet. RUVU finder ligeledes samarbejdet mellem RUC og UCSJ positivt. RUVU har ved sin vurdering imidlertid lagt vægt på, at genstandsfeltet for uddannelsen, som beskrevet i ansøgningen, er meget bredt. RUVU vurderer således, at det er uklart hvilke typer af opgaver, herunder hvilke inklusionsopgaver, uddannelsen giver kompetence til at løfte.	

Uddannelses- og Forskningsministeriet
Styrelsen Videregående Uddannelser
Uddannelsespolitik 2
E-mail: pkf@uds.dk

Indsigelse:
Vedr. afslag på ansøgning om prækvalifikation af uddannelsen Master i Skolelivets Socialpsykologi

Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU) har vurderet Roskilde Universitets ansøgning om prækvalifikation af uddannelsen Master i Skolelivets Socialpsykologi.

Uddannelsesministeren har på denne baggrund givet afslag på ansøgningen, idet der er lagt vægt på, at RUVU har vurderet, at ansøgningen ikke opfylder kriterierne for prækvalifikation, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4.

RUVU anerkender, at der er behov for styrkelse af faglige kompetencer set i lyset af den aktuelle udvikling på folkeskoleområdet. RUVU finder ligeledes samarbejdet mellem RUC og UCSJ positivt. RUVU har ved sin vurdering imidlertid lagt vægt på, at genstandsfeltet for uddannelsen, som beskrevet i ansøgningen, er bredt. RUVU vurderer, at det er uklart hvilke typer af opgaver, herunder hvilke inklusionsopgaver, uddannelsen giver kompetence til at løfte.

Roskilde Universitets bemærkninger:
Roskilde Universitet vil gerne problematisere vurderingen og afslaget på ansøgningen – ikke mindst i lyset af, at RUVU anerkender, at uddannelsen er et svar på et aktuelt fagligt kompetencebehov på baggrund af folkeskolereformen og de inklusionsforventninger, der knyttes til skolens opgaver.

Det fremhæves i afslaget, at det er uklart hvilke typer af opgaver, herunder hvilke inklusionsopgaver, uddannelsen giver kompetence til at løfte.

Universitetet skal derfor hermed tydeligøre opgaveporteføljen og folkeskolen som genstandsfelt i forhold til beskrivelsen af uddannelsens rolle og funktion:

Det er en væsentlig pointe, at den tilsyneladende uklarhed i beskrivelsen af uddannelsen i høj grad afspejler reelle udfordringer i folkeskolen, snarere end der er tale om en svaghed ved ansøgningen.

Selve inklusionsudfordringen må netop mødes med et brud på traditionen for indsatser, som hidtil i høj grad har været rettet mod problematikker, som vedrører det enkelte barn. Der kræves i stedet en bred indsats rettet mod udvikling af hele skolen. Arbejdet med skolereform og inklusionsudfordring er således hverken snævert eller afgrænseligt, og afhænger af et komplekst samspil mellem en række forskellige interessenter, aktører og parter.

Inklusion og skolereform kan ikke lykkes gennem kortvarig anvendelse af metoder eller forløb. En realisering af målsætningerne med skolereformen og inklusionsindsatsen forudsætter og kræver kulturforandrende indsatser på alle niveauer fra den enkelte lærer, over lærerteamet til skoleledelsen og skolens forskellige samarbejdspartnere – og ikke mindst samspillet mellem dem.

Derfor er uddannelsens kompetenceprofil rettet mod på den ene side at skabe viden om og handlemuligheder i forhold til de forskellige faglige problemstillinger, der er knyttet til skolen som organisation og et sted for børns mangfoldige læreprocesser – og på den anden side mod at understøtte udviklingen af værktøjer knyttet til konkrete undersøgelsesmetodikker og proceshåndtering med særlig fokus på samarbejde. Såvel forskning som hverdagserfaringer peger på, at konflikter mellem folkeskolens parter er helt centrale for dens nuværende problematikker og mulighederne for at arbejde med dem.

Sigtet er at understøtte udviklingen af de faglige spydspidser og ankerpersoner, der kan bidrage til skolekulturudvikling, gennem inddragelse, organisering og ledelse af de tværprofessionelle parter, for derigennem at etablere stærkere samspil og samarbejde mellem de forskellige parter i skolelivet, hver med deres faglige tilgang og interesser.

Denne identifikation af skoleudviklingsudfordringerne er baseret på de senere års forskning både nationalt og internationalt – særligt med fokus på inklusionsforskningen i de nordiske lande, som vi almindeligvis sammenligner os med – men i høj grad også på forskning i England.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at den tilgang til feltet, som uddannelsen afspejler i sit indhold, netop har været med til at sikre forskningsgruppen bag uddannelsen en bevilling på 6,4 millioner fra Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation til forskningsprojektet: ”Konflikter og samarbejde omkring børns skoleliv” (https://www.ruc.dk/index.php?id=26508)

Den beskrevne tilgang blev ligeledes fremhævet som et længe ventet nybrud i den aftagerundersøgelse, der lå til grund for ansøgningen, hvor fx formanden for Skolelederforeningen fastslog, at det netop er et sådant fokus, der er behov for, hvis man ønsker at styrke skolens mulighed for at håndterede nuværende udfordringer.

Undervisningsministeriets inklusionskonsulent fremhæver i samme undersøgelse, at netop indsigten i samspillet mellem de forskellige led i styrings- og samarbejdskæden i forhold til skolen er centrale i forhold til at realisere målene med udviklingsindsatserne. Disse tilbagemeldinger fra praksisfeltet er i øvrigt i fuld

overensstemmelse med de erfaringer, som forskergruppens bag uddannelsen har gjort sig i forbindelse med deltagelse i forskellige ekspertgrupper og paneler – bl.a. i samarbejde med en række centrale parter fra skolens praksis. Professor Charlotte Højholt er således ministerielt udpeget til praksis- og videnpanelet for inklusion - ligesom adjunkt Maja Røn Larsen er medlem af ekspertgruppen for tre af de ministerielt iværksatte forskningsprojekter vedr. inklusionsindsatser i forhold til hhv. forældresamarbejde, visitationsprocesser og professionel identitet.

Målgruppe:
Uddannelsens målgruppe er ansatte på børne- og ungeområdet – herunder særligt professionsgrupper, der arbejder i og omkring skolelivet: lærere og pædagoger med relevante jobfunktioner eller jobperspektiver samt konsulenter, vejledere, specialpædagoger, m.fl.

En række jobfunktioner på børneområdet udenfor skolen kan kvalificeres gennem en Master i Skolelivets Socialpsykologi: skoleeksterne parter, der står i en direkte samarbejdsrelation med skolerne, så som socialrådgivere, PPR-ansatte fra forskellige faggrupper (psykolog, tale-hørepædagog, fysioterapeut etc.) samt pædagogiske konsulenter og udviklingskonsulenter i kommunerne. Desuden de faglige konsulenter i fx Undervisningsministeriet, de faglige organisationer og i rådgivende organisationer.

Det bemærkes, at der er tale om en masteruddannelse med anseelig brugerbetaling. Behovet for uddannelsen vil i høj grad blive manifesteret gennem målgruppernes vilje til at betale for optagelse på uddannelsen. Det forventes, at interessen vil være anseelig – jf. ansøgningens behovsredegørelse.

Roskilde Universitet
17. december 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Roskilde Universitet
ruc@ruc.dk

Afslag på godkendelse

27. februar 2015

Styrelsen for Videregående Uddannelser
Uddannelsespolitik 2

Bredgade 43
1260 København K
Tel. 7231 7800
Fax 7231 7801
Mail uds@uds.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Jørgen Sørensen
Tel. 72319001
Mail jso@uds.dk

Ref.-nr. 14/017529-06

Uddannelses- og forskningsministeren har på baggrund af gennemført prækvalifikation af Roskilde Universitets ansøgning om godkendelse af ny uddannelse og Roskilde Universitets indsigelse af 18. december 2014 mod udkast til afslag af 5. december 2014 truffet følgende afgørelse:

Afslag på godkendelse af Master i Skolelivets Socialpsykologi

Afgørelsen er truffet i medfør af § 17 i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser.

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). RUVU vurderede, at Roskilde Universitets indsigelse ikke indeholder oplysninger, der ændrer vurderingsgrundlaget, og fastholder derfor sin oprindelig vurdering af ansøgningen.

Ministeren har ved afslaget lagt vægt på, at RUVU har vurderet, at ansøgningen ikke opfylder kriterierne for prækvalifikation, som fastsat i bekendtgørelse nr. 745 af 24. juni 2013, bilag 4.

Med venlig hilsen

Jette Søgren Nielsen
Kontorchef